

УМОВЫ ПАПДПІСКІ:

На 1 м-ц 90 к.; на 3 м-цы—2 р. 60 к.; на 6 м-цаў—5 р.; на 1 год—9 р. 75 к.

ПАЛАТА ЗА АБВЕС

За рэдакцыйны падпіс (пасля 100 кал. ішчагародня—1) паскорд тэксту ў два разы пры шматразовым друкаванні на агульнае.

ЛЕНІНГРАД

Інжынерна-тэхнічны інстытут «Інжтэкс»

ВІСІДА

Рэдакцыя і галоўн. кантора: 1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дзін; тэлефон № 10-74. 2) Скартатар рэдакцыі—ад 12 да 2-оо гадзіны дзін, тэлефон № 6-19. 3) Начын рэдактар (арунарна) ад 8 гадз. веч. тэл. № 6-32.

СЕРАДА, 27 ЧЭРВЕНЯ 1923 г. № 145 (2953) Конт асобнага нумару ўсёды 5 кап. дванаццаты.

Орган Цэнтральнага камітэту камуністычнае партыі (большавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

27 1923

Становішча Віцебскае партарганізацыі і работа акругкому

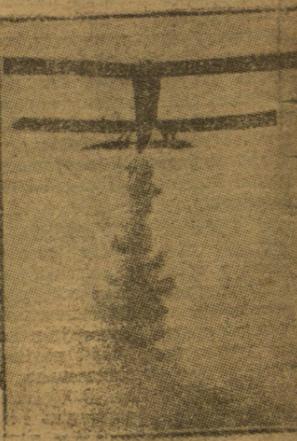
Пастанова Бюро ЦК і Прэзыдыуму ЦКК КП(б)Б 18 чэрвеня 1928 г.

Адзначаючы, што Віцебская арганізацыя КП(б)Б у цэлым зьяўляецца здаровай, моцнай і большавіцкім вытрыманай партыйнай арганізацыяй, Бюро ЦК і Прэзыдыум ЦКК разам з тым канстатуюць, што ў Віцебскай арганізацыі мела месца разлажэньне некаторых асобных членаў партыі і беспартыйных саветніц і гаспадарчых працаўнікоў і рад буйнейшых арганізацыйных недахопаў у кіраўніцтве савецкім, прафсаюзным і гаспадарчым апаратам.

Разам з тым Бюро ЦК і Прэзыдыум ЦКК указваюць, што АКК сваячасова ня ставіла ў ЦКК і ЦК пытаньняў аб меўшых месца ненармальнасьцяў ва ўзаемаадносінах акруговай кантрольнай камісіі і акруговага камітэту. Усе гэтыя недахопы ў рабоце Віцебскага акругому паглыбляліся: а) недавальняючым правядзеньнем унутрыпартыйнай дэмакратыі; б) недавальняючай арганізацыяй масавай работы, в) недавальняючым кіраўніцтвам «трыкутнікам» на прадпрыемствах (лячэйна, фабзавуясцом, адміністрацар), г) недастатковай інтэлектуальнасьцю ў рабоце бюро акругому і д) недапушчальнай мяккасьцю з боку акругому да асоб, якія свавольнічалі.

1. Прапанаваць Віцебскаму акругому прыняць рашучыя меры да палпшэньня савецкага, прафсаюзнальнага і гаспадарчага апаратаў. 2. Прапанаваць Віцебскаму акругому разабраць усе заявы паданых ў камісію ЦК і ЦКК і перададзеных камісіяй у АК і АКК, і ў двухтыднёвы тэрмін паведаміць падавальніцкаў заяў аб прынятых акругамам, па іх, мерах. 3. Прапанаваць Віцебскаму акругому разабраць усе заявы паданых ў камісію ЦК і ЦКК і перададзеных камісіяй у АК і АКК, і ў двухтыднёвы тэрмін паведаміць падавальніцкаў заяў аб прынятых акругамам, па іх, мерах. 4. Прапанаваць акругому зарэжа прыступіць да правядзеньня ў жыцьцё ўсіх прапаноў, унесеных рабочымі на сходах, праведзеных пры ўдзеле камісіі ЦК і ЦКК, а ў выпадку немагчымасьці выкананьня асобных прапаноў, далажыць аб гэтым адпаведным рабочым сходам. 5. Разам з тым Бюро ЦК і Прэзыдыум ЦКК абавязваюць АК, РК, бюро лчэек, АКК і ўсе фракцыі савецкіх, прафсаюзных і іншых органаў прыняць самы актыўны ўдзел у разгортваньні рабочай самакрытыкі, а АК і АКК павесці рашучую барацьбу супроць скажэньняў самакрытыкі, супроць бюракратызму ў партыйным, савецкім, прафсаюзным і гаспадарчым апаратах.

Самалёт на мазурках

НАЦІСК на працоўныя МАСЫ

«Правда» аб стабілізацыі і рэаналізацыі франка піша: «Стабілізацыя па курсе 124 франкі 21 сентым за ангельскі фунт замест нармальнага 25 франкаў 22 сентым за фунт—канчаткова замацоўвае курс франка, які стараньнямі фінансавай палітыкі ўраду нацыянальнага адзінства трымацца з лістапада 1926 году. Ужо пры гэтым курсе можна было канстатаваць значнае павышэньне гуртовых і рознічных цен, якое пачалося пасля першых жа спроб прыстасаваньня вытворчасьці да ўстанавіўшага курсу.

Набліжаецца „тыдзень абароны“

Другі «тыдзень абароны» павінен прымусіць нас больш рашуча стаць на шлях такіх мэтаў работы, пры якіх мы дапамагалі-б замацаваньню ўжо існуючых дасягненьняў, далейшаму стварэньню актыўна і найбольшаму разьвіцьцю самадзейнасьці членаў таварыства. Работа таварыства павінна быць пастаўлена пад шырокі грамадзкі кантроль. Трэба, выкрываючы недахопы, высюваць нарысныя прапановы. «Тыдзень абароны» мінулага году палаяну пачатак бурнага росту арганізацыі Асоавіахіму. На сёнешні дзень Беласавіахім лічыць каля 150.000 членаў таварыства. Урасла колькасьць лчэек і гурткоў вайсковых ведаў, пабудована шмат ціраў, абсталявана вялікая колькасьць вайсковых куткоў і г. д. Але-ж калі паглядзець, як пастаўлена работа ў гэтых усіх лчэйках, гуртках і кутках, дык убачым, што тут становішча некалькі горш, чым жадаана. Арганізацыя Асоавіахіму не змагла замацаваць дасягненьняў кампаніі «тыдню абароны» мінулага году, не змагла скарыстаць новыя сілы, якія ўліліся ў рады таварыства. У выніку мы паранейшаму маем слабую грамадскую і фінансавую дысцыпліну ў нізавых арганізацыйных Асоавіахіму. Адгэтуль вынікаюць задачы, якія павінны быць вырашаны ў «тыдзень абароны» гэтага году. Канкрэтная гэтыя задачы зводзяцца да наступнага: ускалыхнуць усю савецкую грамадзкую, прыцягнуць бліжэй увагу працоўных да Чырвонай арміі, прыцягнуць шырокія колы пралетарыату і сялянства да практычнай работы па арганізацыі абароны, павялічыць лік членаў таварыства, палепшыць якасьць усёй работы, а ў першую чаргу яго нізавой лчэйкі, узмоцніць масавую работу Асоавіахіму. Асаблівую увагу нам неабходна будзе звярнуць на вэску, разгортваючы там работу ў духу апошніх пастановаў нашай партыі. Практыка дэталінага «тыдню абароны» паказала, што да ўсяго таго вялікага росту Асоавіахіму, які мы мелі ў выніку гэтай кампаніі, для разгортваньня практычнай работы ня было матар'яльнай базы. Гэтыя абставіны павінны быць улічаны ў кампанію «тыдню абароны» гэтага году, бо без адпаведнай матар'яльнай базы разгортваюць савай работу нельга будзе. Другі «тыдзень абароны» зьяўляецца вялікай палітычнай кампаніяй, якая яшчэ больш дапаможа ўзмацненьню абаронаадольнасьці краіны. Ці можам мы вараз сказаць, калі будзе вайна, выначыць дзень яе пачатку? Ня можам. Мы толькі ведаем адно, што яе супроць нас рыхтуюць, мы ведаем, што непадалёку ад нас пад кіраўніцтвам варожых тыўнай Англіі змаўляюцца варожыя нам дзяржавы—Польшча і Румынія, нам ведаем тое, што ілсудчыкі адкрыта заганяюць аб далучэньні Саветкай Беларусі і часткі Украіны да Польшчы. І таму, чым лепш мы будзем падрыхтаваны, чым больш працоўных будзе ўцягнута ў практычную работу па абароне краіны, тым менш небяспэкі нападу на краіну саветкай.

Разам з тым трэба ўлічыць і тыя абставіны, што ў вэсцы гэту палітычную кампанію пастараецца скарыстаць кулак, распаўсюджаючы чуткі аб набліжэньні вайны, стварэньне панику, прытрымаць хлеб, а адгэтуль рост «хвастоў» за хлебам у горадзе. Гэта ўсё трэба нам ўлічыць, загадаць падрыхтавацца да таго, каб даць дружны адпор розным хлусьням і крыватолкам навокал кампаніі «тыдню абароны». У гэтай рабоце вялікую ролю павінны будзь адгравіць нашы раборцы і селькоры, растульмачваючы важнасьць гэтай кампаніі і яе значэньне праз па-сьценгазэты. У масавай рабоце кампаніі павінны знайсці сваё ўжываньне самыя рознастайныя формы: масавыя дэ-філяды, гульні, дэманстрацыі, вайсковыя пагуляньні, манэўры, аэскур-сіі ў лчгеры, інсэніроўкі газавай атакі і абароны ад яе, розныя віды шаборніцтваў, адкрыцьцё ціраў, куткоў і г. д. Вэсна ў гэту кампанію павінна быць абслужана шырокі, чым у мінулым годзе, для чаго патрэбна дапамога гар'ячэек Асоавіахіму. Асноўнай умовай посьпеху «тыдню абароны» зьяўляецца вэчасная падрыхтоўка партыі, прафсаюваў і камсамолу і іншых, звязаных з Асоавіахімам, грамадзкіх арганіза-цыяў. Да «тыдню абароны» засталася зусім мала часу. А таму трэба зарэжа правярць, што ўжо да гэтай кампаніі зроблена практычнага і што яшчэ трэба зрабіць. Самай шырокай крытыкай з боку шырокай грамадзкінасьці працоўных мас забяспечым зьнішчэньне недахопаў у рабоце Асоавіахіму. «Тыдзень абароны» зьявіцца магутным штуршном да ўзмацненьня ўсёй работы па абароне краіны. М. Ш—дт.

БАРАЦЬБА ЗА УЛАДУ У КІТАІ

Чуткі аб адстаўцы Фын Юй-сяна Мукдэнцы пастанавілі спыніць баявыя дзеяньні

ПЕНІН, 25. Ваенная нарада ў Мукдэне пастанавіла спыніць баявыя дзеяньні і пачаць мірныя перагаворы з Чан Кай-шы і Ен-Сі-шанам. ПЕКІН, 25. Паведамляюць, што пачаць мірныя перагаворы ў Мукдэне. У дом, дзе ён жыў, нікога ня пускаюць. ШАНХАЙ, 25. Шанхайская арганізацыя Гаміндану зьявляецца да нанкінскага ўраду з заяваю, у якой зазначае, што Ен-Сі-шан назначыў на выданы

чуткі, што Фын Юй-сян, быццам, падаў у адстаўку, якая нанкінскім урадам ня прынята. Сёньня газета «Шунь-Бао» паведамляе, што Фын Юй-сян здаў справы падуладным і выехаў у Вэйхуэйфу, зьявляючыся да нанкінскага ўраду з просьбай даць яму водпуск на 10 дзён. ШАНХАЙ, 25. Паводле вестак замежнага друку у Таншане на Паўднёвым усходзе ад Пекіна, паўночныя войскі займаюцца грабязямі і вымагаюць грошы ў гандлёвых палат, на-грабачваючы разбурыць каплянскія вугальныя капалені. З прычыны адсутнасьці жартаных

так з Пекіну, ангельскае, амэрыканскае і японскае пасольствы рапылі назначыць сваіх прадставіўцоў у Нанкін. ШАНХАЙ, 25. Паводле вестак замежнага друку у Таншане на Паўднёвым усходзе ад Пекіна, паўночныя войскі займаюцца грабязямі і вымагаюць грошы ў гандлёвых палат, на-грабачваючы разбурыць каплянскія вугальныя капалені. З прычыны адсутнасьці жартаных

Перагаворы аб стварэньні ўраду ў Нямеччыне

Штрэзэман супроць вэймарскай кааліцыі Фармаваньне ўраду вялікай кааліцыі

БЭРЛІН, 25. У адказ на ўнесены камфракцыяй прускага ландтагу прапанову аб уславядульнай амністыі для палітычных, за выключэньнем толькі ўдзельнікаў правых тэрарыстычных арганізацый, вінаватых у патаемных забойствах, сацыял-дэмакратычная фракцыя ўнесла сваю контр-прапанову. Паводле гэтай прапановы прускае урад павінен дамагацца амякчэньня амністыі ў агульна-нямецкім маштабе, за выключэньнем толькі асоб, засуджаных за «злачынствы супроць камфракцыі, якая датычыць абвешчэньня амністыі ў Прусіі, пакінута покуль без разгляду. Другая-ж частка, якая даручае прускаму ўраду дамагацца амністыі ў агульна-нямецкім маштабе—адхілена. Сацыял-дэмакратычная прапанова, паводле якой выключэньне з амністыі «злачынствы супроць жыцьця», прынята.

БЭРЛІН, 25. Прэзыдыум партыі цэнтру пастанавіў рэкамэндаваць парлямэнцкай фракцыі партыі цэнтру выказацца за стварэньне кабінэту з палітычных дзеячоў 4-х партый «вялікай кааліцыі», якія не звязаны фракцыйнымі абавязальствамі. Прэзыдыум фракцыі партыі цэнтру пастанавіў прапанаваць кандыдатуру Вірта на пасаду віцэ-канцлера. Штрэзэман на запітаньне Мюлера, ці згодзен ён увайсці ў склад ураду вэймарскай кааліцыі, адказаў за сябе і за Курціуса адмоўна, а таксама

Мюлера, ці згодзен ён увайсці ў склад ураду вэймарскай кааліцыі, адказаў за сябе і за Курціуса адмоўна, а таксама

Ен Сі-пан назначыў на выдат- дыць пасадзі двух генэраў- якія трымаюць ўладу ў Нанчаі і Шанхаі, займаліся маса- вым забойствам гамінданаўцаў і выстаўлялі напаказ адсечан- ныя голавы.

Гамінданаўская арганізацыя лічыць, што нанкінскі ўрад павінен прадпісаць Ен Сі-пану зараз-жа арыштаваць зазначаных асоб.

Адначасова хубэйская арга- нізацыя Гаміндану звярнула ўвагу цэнтральных улад на неабходнасць назначыць на ўра- давыя пасады на поўначы вы- ключна выпрабаваных гамінда- наўцаў.

У розных кітайскіх колах зазначаюць, што Ен Сі-пан, які лічыцца за апошні час хворым, зусім ня хворы, а неда- волны адмоваю нанкінскага ўраду зацьвердзіць многія яго назначэнні і назначэннем на гэтыя пасады новых людзей не пасрэдна нанкінскім ўрадам.

ШАНХАЙ, 25. ЦК Гаміндану запрапанавалі ўсім членам ЦК, што знаходзяцца за грані- цаю, зараз-жа вярнуцца ў Кітай для ўдзелу ў маючым адбыцца пленуме ЦК.

ШАНХАЙ, 25. У апошні час распаўсюджваюцца супярэчныя

Польска-літоўскія пера- гаворы

НОЎНА, 25. У сувязі з маючым ад- быцца аднаўленьнем польска-літоўскіх перагавораў, літоўскі афіцыёз „Лету- вао Айдао“ у перадавіцы зазначае, што налі Польшча на зьменіць сваіх поглядаў і тантыкі, дык цяжка будзе разлічваць, што далейшыя перагаворы дадуць дадатні вынікі.

Адзначаючы далей, што выступлен- не Залескага, накіраванае супроць Ня- меччыны, СССР і Літвы „не дае пова- ду да алтымізму адносна намераў Польшчы“ і спасылаючыся на арты- кул часопісу „Известий“ ад 20 чэр- веня, у якім адзначалася асымэтрыч- ная ўрастаньне польскай агрэсыў- насці супроць СССР, газета лічыць, што Польшча пры існуючым унутра- ннім становішчы ў сучасны момант ня можа рызыкаваць авантураю.

„Ня глядзячы на гэта—канчае гавя- та—неабходна крайняя пільнасць, бо навішчына Пільсудскага, якая ўжо памі- рае, можа не палічыцца з лігінаю рэчаў“.

Літоўскі афіцыёз аб па- грозе вайны

„Летувао Айдао“, разглядаючы па- літычнае становішча на Уоходзе Эўро- пы, піша, што атмасфера агрушчаецца. Сяцкі ўрад вайны неімае, але Польш- ча вядзе асымэтрычную падгатоўку да вайны.

У сараду, 27 чэрвеня а 6 з пал. гадзіне вечара ў клубе сайгандальслужачых (рог. Камун. і Энгелса) аббудзецца **СКОД ГАРАДЗНОГА ПАРТЯКТЫВУ**

Менскай арганізацыі на пытанні: «ПРАЕКТ ПАВУ- ДОВЫ ТРАМВАЮ У МЕНСКУ».

Члены ЦК, ЦКК, АК, АКК, Бюро ЦК і АК КСМ уа- ходзяць па сваіх мандатах, а таксама атрымліваюць бі- леты на райкомах КП(б)Б.

ШАНХАЙ, 25. Паводле вест-

НОБІЛЕ АБ СВАІХ ТАВАРЫШОХ

Дытрыховіч, Гільбо, Амундзон, якія загінулі без вестак

РЫМ, 25. Плавучая база „Чыта ды Мілана, падае ўрачыбы бюлетэнь аб стане здароўя Нобіле. У Нобіле пера- лом правай нагі, якая знаходзіцца ў стане зрастаньня, вывіх правай сту- пені з разрывам зьвязак і моцная нан- тузія трэцяе снабы зьнізу з унутра- ннім крыватонам.

Па радыё-тэлеграфу атрыман дапа- ад самога Нобіле, у якім гаворыцца: „Калі ўчора лейтэнант Лундборг зьні- зіўся каля нашай палатні, я заявіў яму што ён павінен перш за ўсё ўзяць Чэчыёні, пасыла Богунэка, Траані, мя- не, Вільеры і Біадны. Лундборг адмо- віўся ад гэтага парадку і сказаў мне што ён атрымаў загад зараз-жа пры- весці мяне, бо я павінен даць да- надныя ўказанні для пошукаў іншых уздэльнікаў экспэдыцыі. Лундборг цвёрда дамагаўся гэтага, а разам з ім і мае таварышы таксама дамагалі- ся, каб я адправіўся першым, бо тады яны будуць больш спакійнымі. З пры- чыны гэтага я павінен быў уступіць, не жадаючы затрымліваць далей Лунд- борга“.

МАСКВА, 25. Нарвэскі ўрад паведа- міў намітат Аооавілімі па аказанні дапамогі „Італі“ пазыўныя выгналы радыё-станцыі самалёту „Латам“, на якім знаходзіцца Амундзон: ДМ і АР, прыём на хвалі 600 мэтраў, перадача на хвалю 800 мэтраў. Радыю Азе- аныя станцыі—пры лёце 800 клям. і пры стаянцы—100 клям.

ОСЛО, 25. Італьянскае пабольштва ў новым паведамленьні зазначае, што весткі аб выратаваньні двух членаў экспэдыцыі Нобіле аснованы на непара- разумьні. Учора быў выратаван толькі Нобіле.

ЛЕДАКОЛ КРАСІН, 25. А 18 гадз. 25-га чэрвеня ледакол перайшоў 66 па- паралель на вышыні маяка Ютэр. Мора адносна спакійнае. Хутнасьць—каля 11 міль.

гражаючы разбурыць каплян- ская вугальныя капальні. З прычыны адсутнасці жартына запасаў становішча асабліва сур'ёзнае.

ШАНХАЙ, 25. Арганізацый- ны адзел мясцовай арганіза- цыі Гаміндану звярнуўся да цэнтральных партыйных орга- наў з просьбаю знайсці меры «маральнага ўздзейнічання» да звароту на «шлях ісьцінны» значнага ліку моладзі, якая заі- салася ў кампартыю.

Працэс шахцінскіх шкоднікаў

Як Рабіновіч нажыў мільёны Новае прызнаньне падсуднага Скарута

Падсудны ІМЯНІТАЎ

На вчэрнім пасяджэньні суду 25 чэрвеня, да судовага стала падко- дзіць падсудны Скарута і зааўлае:

— Маё прызнаньне, зробленае ў маёй учарашняй заяве зусім вернае. Калі я сваю заяву падаў, дык мяне ўначы вноў абхапіў маладушны жах перад влчынствам, аб якім ніхто ня ведаў у маіх блізкіх і камуністычных прадаўнікоў. Аб сваёй працы, аб сваіх адносінках да чырвоных, добраах- вотнікаў і савету зьездзі горнапра- мыслоўцаў я гаварыў праўду. Але я гаварыў на праўду аб усім, што дачы- чылася арганізацыі, калі я адмаў- ляўся ад яе ў тым выглядзе, як гэта напісана ў маёй заяве. Я павінен прызнацца. Вы мне павінен дара- ваць. Гэта сапраўды нязвычайныя перажываньні, за два месяцы яны мяне стамілі. Было страшна пры- апацца да тых влчынстваў, аб якіх сапраўды ніхто ня ведаў. Але нельга было жыць са сьвяздомасцю такога влчынства, і я рашыў беспаваротна гэта зрабіць. Я ўчора гэта зрабіў, але апоў мяне абхапіла хістаньне. Я прызнаюся. Усё, што я напісаў—гэта праўда...

На пытаньне т. Вышынскага, ці пацьвярджае ён поўнасьцю ўсё тое, што было ім напісана ў яго першай заяве на імя старшынні суду, Скарута адказвае старшынча.

Потым суд перайходзіць да допыту падсуднага Рабіновіча, былога вугля- прамыслоўца, які па прызнаў сябе вінаватым у прадаўленьні яму абві- навачаньнях.

Рабіновіч падрабязна апісвае, «як ён нажыў мільёны, хоць і надта ма- ленькія». Ён, паводле яго слоў, пра- даваў таксама, як і рабочыя. Ня гля- дзячы на значныя прыбыткі, акія Рабіновіч атрымліваў у якасьці ка- палінаўласніка, яго штомесячны асабісты бюджэт ніколі не перавы- шаў 400-500 руб. Калі Рабіновічу мі-

якая зьменіла шляхам зьні- жэньня зарплат рабочых? На- ступленьне на прадаўчых узмацняецца. Але з другога боку, яно наткаецца на ўрас- таючае супрацьдзейнае. Лік за- бастовак расьце і яны стано- вяцца ўсё больш працяглымі.

Агульныя прадраканьні, якія зроблены францускай кам- партыяй пры садзейнічаньні Камінтэрну, пацьвярджаюцца з матэматычнай дакладнась- цю».

Працэс шахцінскіх шкоднікаў

Як Рабіновіч нажыў мільёны Новае прызнаньне падсуднага Скарута

мільнула думка пачаць жыць для самога сябе. Але перашкодзіла «прагненьне творчасці». Падварну- лася «новая справа», рызыкаўная, сумніцельная, але якая на выпадак удачы абяцала вялікія прыбыткі. Рабіновіч заяўляе, што к часу Кастрыч- нікавай рэвалюцыі, у яго ідэалёгіі быў поўны камплект сацыялістыч- нага погляду. Для довадаў гэтага ён падрабязна спыняецца на сваіх ад- носінах «да рабочае клясы». Рабіно- віч лічыць сябе амаль што не палі- тычным агітатарам.

У часе «бунту» рабочых у 1905 годзе на рудні, якая зьяўлялася ўлас- насцю Рабіновіча, ён прыехаў ту- ды, склікаў сход упоўнаважаных ад рабочых і адразу-жа прыняў «дроб- ныя» патрабаваньні рабочых аб сва- бодзе забастовак, саюзаў і г. д. Ад- нак, Рабіновіч ня мог згадзіцца з па- трабаваньнем рабочых аб уводзе 8-гадзіннага рабочага дня. Патраба- ваньне гэтае рабочых было адхілена не таму, што Рабіновіч зьяўляецца прынцыповым супрацьдзейнікам 8-гадз. рабочага дня. Пры перагаворах з ра- бочымі Рабіновіч даў, што 8-гадзін- ны рабочы дзень прыносіць для ра- бочых толькі шкоду.

Вось гая ідэалёгія Рабіновіча, на падставе якой ён стараецца перака- наць суд у поўнай немагчымасьці для яго браць удзел у якой-небудзь контр-рэвалюцыйнай ці шкодніцкай дзейнасьці.

Пасля некалькіх выптаньняў старшынні суду т. Вышынскага допыт падсуднага пачынае рабіць т. Кры- ленка.

Першае выптаньне т. Крыленка хіліцца да высвятленьня, што «сто- іць» падсудны Рабіновіч у момант свайго найбольшага добрабыту. У 1914 годзе, Рабіновіч у кіраўніка чужымі руднімі і работніка «на про- цантах» становіцца фактычным уласнікам рудні, акцыянерам Паку- раўскага т-ва, дзе да яго належыць 60 проц. акцыя, —на 2 мільёны па- намінале. Паводле слоў Рабіновіча, па сутнасьці ў яго было акцыя на мільён, а на мільён было доўгу,— але наогул, гэта становішча не зьмя- няла. Пэрыяды банкруцтваў і абага- шчэньняў і новых банкруцтваў, па- водле яго слоў, ён пераносіў філё- вофскі. Наогул Рабіновіч лічыць, што ўжо калі разьбірацца, як і чаму ра- біў ён тля ці іншыя махінацыі, дык належала-б ўзяць пад увагу гіста- рычныя перспэктывы, як гэта гаво- рыцца па Марксу, а таксама і экан- амічныя ўзаемаадносіны клясаў.

Далей высвятляецца, што Рабі- новіч быў ганаровым членам савету зьездзі горнапрамыслоўцаў. Як член гэтага савету, Рабіновіч прайшоў у другую дзяржаўную Думу па каден- цымь спісьці, хоць сам і ня быў каден- цымь дэпутатам. Гэта пра-

наводзе гэтай прашаньні прус- кі ўрад павінен дамагацца алямпідаўленьня амністыі ў агульна-нямецкім маштабе, за- выключэньнем толькі асоб, за- суджаных за «влчынствы супроць жыцьця».

Сэнс гэтага праекту заклю- чаецца ў тым, каб амністыя не закрнула такіх зьявольных, як, напрыклад, Макс Гельц, які быў засуджаны па абвінава- чаньні ў забойстве памешчыка. На пасяджэньні юрыдычнай камісіі ляндтагу. тая частка пра-

Працэс шахцінскіх шкоднікаў

Як Рабіновіч нажыў мільёны Новае прызнаньне падсуднага Скарута

Падсудны ЮСЭВІЧ

інтарэсах рабочае клясы. Аб тым, што кляса капіталістэтых зьяўляецца клясаю, якая патрабуе бездаказнага падпарадкаваньня сабе, Рабіновіч, паводле яго слоў, зразумеў упарыш- няю яшчэ ў 1888 годзе, а пераканаўся ў 1916 годзе, калі выгнаў са складу Данецка-Грушаўскага т-ва.

— Я-ж ня мог зьмяніць капіталі- стычнага ладу,—гаворыць ён,—а ісьці ў рэвалюцыйны дзеячы ня было сэнсу, бо ў Туруханскім краі ня бы- ло матчымасьці выкарыстаць свае сі- лы на жывой рабоце. Вось чаму ён і «падпарадкаваўся» волі капіталі- стых. У 1905 годзе Рабіновіч рэальна пазнаёміўся з тым, што нельга ня слухацца капіталістэтых. Ён быў стар- шыннёю саюзу ішжынэраў, хадзіў на могілкі з правамамі і за гэтыя пра- вымы яго арыштавалі і пасадылі ў турму.

— Відавочна, я быў прызнаны дзяржаўным влчынцаю,—гаворыць ён.— Значыць, капіталістыя вам ска- залі, што калі вы не супакоіцеся, дык...

— Яны мяне папрасілі ісьці іншы- мі завулкамі, пагражалі абвясціць байкот,—адказвае Рабіновіч. Адак, тля-жа капіталістыя дапамалгі яму замест Архангельска папасці загра- ніцу. Ён быў высланы на тры гады, а вярнуўся праз тры месяцы.

— Аднак, і пасля вяртоту яго з «вышнікі» яго «рэвалюцыйны» запал не астыў, і на зьездзе горнапрамы- слоўцаў у 1906 годзе ён выступіў з заяваю, што «да рабочага законадаў- ства трэба прыцягнуць саміх рабо- чых». За гэтае выступленьне Рабіно- віч быў быццам, прыцягнуты да ад- казнасьці.

Рабіновіч знаём з Баршчынавым, Беразоўскім, Гарлецкім, Данчэвым, Дэтэрам, Матавым, Скачынскім і інш. Ён ведаў і іх ранейшыя гаспадары—

сты супроць жыцьця» пры- нята.

Абаронцы на працэсе шахці- цаў: Розэнблом і Вёўзнэр.

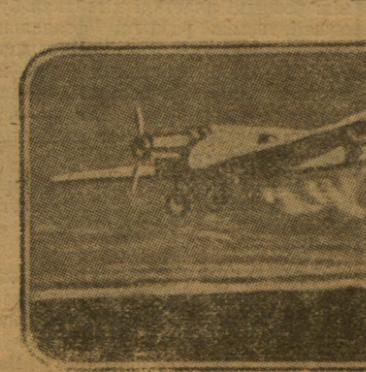
Стабілізацыя франка за кошт працоўных

ПАРЫЖ, 25. Закон аб стабіліза- цыі франка, ухвалены францускай палатай у апошнім чытаньні, боль- шасьцю 448 галасоў супроць 18 у тым ліку 10 камуністэтых, і пры 333 утрымаўшыхся, з іх 99 сацыяліс- тых.

Выступаючы супроць закону аб стабілізацыі, Пікемаль ад імя кам- фракцыі заявіў наступнае: „Сучасная стабілізацыя зьяўляецца прызнаньнем дзяржаўнага бан- круцтва, якое прадстаўляе сабою вынік 14-цігадовай фінансавай па- літыкі за кошт рабочых, а таксама разарэньня дробнай і сярэдняй бур- жуазіі і абагашчэньня буйной у часе сусьветнай вайны і вайны ў Мароко і Сірыі, Побач з палягчэнь- нем падаткаў для капіталістэтых ідзе адставаньне зароботнай платы ад дарагоўлі. У мэтах правядзеньня капіталістэчнай рацыяналізацыі, зьвязанай са звышэксплёатацыяй рабочых, з кожным днём узмацня- ецца прасьледаваньне рабочага ру- ху і яго авангарду камуністэчнай партыі“.

У Варшаве вядуцца польска-чэх- аславацкія перагаворы аб новай мыт- най умова. „Глос Правды“ за 23 чэр- веня паведаміў, што ўжо даюгната поўная згода і што 23 чэрвеня абду- дзецца падпісаньне новае ўмовы, ад- нак, назаўтра 24 чэрвеня, вымушаны быў заявіць, што перагаворы закон- цаца не раней восені.

Зьнішчэньне палых шкоднікаў

пранаваньне кандыдатуры Вір- та на пасаду віцэ-канцлера.

Штрээман на запытаньне Мюлера, ці згодзен ён увай- сьці ў склад ураду веймарскай кааліцыі, адказаў за сябе і за Курціуса адмоўна, а таксама выказаўся за стварэньне «табі- лёту з кіруючых дзеячоў парт- тыі вялікай кааліцыі», пры- чым урадавая праграма павінна быць выпрацавана не шляхам міжфракцыйных перамоў, а шляхам перагавораў паміж гэ- тымі дзеячамі. Такім чынам, заўтра павінен аднавіцца пера- гаворы аб фармаваньні ўраду вялікай кааліцыі пад новай шыльдай «ураду дзеячаў, не зьвязаных фракцыйнымі абавя- зацельствамі».

У ПАНСКОЙ ПОЛЬШЧЫ

Адказ на ноту т. Чычэ- рына

Міністэрства замежных спраў пе- раслала польскаму паслу ў Маскве дзель перадачы саветскаму ўраду адказ на ноту т. Чычэрына наконт замату на кандыдата прадстаўніка СССР у Польшчы т. Лэзарава.

Трабаваньне сельска- гаспадарчых рабочых

Сельска-гаспадарчыя рабочыя Ві- леныччыны заявілі наймальнікам тра- баваньне аб 30-проц. павялічэньні зар- платы.

Вялікая афэра ў 10-ай корпуснай акрузе

У 10-ай корпуснай акрузе (Львоў) выкрыта вялікая афэра сьброў павя- товых прызыўніц камісіяй, якая за- трышы зьявілі прызыўніц ад вайско- вав сьлужбы. Агулам у афэру замеша- на каля 300 чалавек.

Арышты за забастовач- ную агітацыю

Частка будаўнічых рабочых у Вар- шаве настанавіла абвясціць забаст- оўку. Паліцыя арыштавала 5 пра- даўнікоў саюзу будаўнікоў, якія аб- вадзілі месцы пабудовы і заклікалі рабочых ступіць працу.

Гандлёвыя перагаворы з Чэ- хаславацкія

У Варшаве вядуцца польска-чэх- аславацкія перагаворы аб новай мыт- най умова. „Глос Правды“ за 23 чэр- веня паведаміў, што ўжо даюгната поўная згода і што 23 чэрвеня абду- дзецца падпісаньне новае ўмовы, ад- нак, назаўтра 24 чэрвеня, вымушаны быў заявіць, што перагаворы закон- цаца не раней восені.

I. СТАЛІН

ЗА КАНТРОЛЬ МАС

Супроць апашленьня лёзунгу самакрытыкі

Лёзунг самакрытыкі ня ёсць нешта мімалётнае, хутка пераходзячае. Самакрытыка ёсць асобны метад, большавіцкі метад выхавання кадрў партыі, а таксама і рабочае клясы наогул у духу рэвалюцыйнага развіцця. Яшчэ Маркс гаварыў аб самакрытыцы, як аб метадае ўзмацнення пралетарскае рэвалюцыі. Што датычыцца самакрытыкі нашай партыі, дык пачатак самакрытыкі адносіцца да пачатку зьяўленьня большавізму ў нашай краіне, да першых-жа дзён яго зараджэння, як асобнай рэвалюцыйнай плыні ў рабочым руху. Вядома, што Ленін яшчэ вясною 1904 году, калі большавізм яшчэ не зьяўляўся самастойнай палітычнай партыяй, а працаваў супольна з меншавікамі ў складзе адной сацыял-дэмакратычнай партыі, — вядома, што Ленін ужо тады заклікаў партыю «да самакрытыкі, а таксама да бязлітаснага выкрыцця ўласных мінусаў».

Вось што пісаў тады Ленін у сваёй брашуры: «Шаг вперед, два назад».

«Яны (г. зн. супраціўнікі марксісты) злосна радуецца, крыўляюцца, наглядваючы нашыя спрэчкі. Яны настаюць, зраўнаважваюць, вырываюць для сваіх метаў асобныя месцы з майёй брашуры, прысьвечанай недахопам нашай партыі. Расійскія сацыял-дэмакраты ўжо досыць абстраляны ў бойках, каб на пужацца гэтых шчыпкоў, і каб праводзіць далей наперакорм ім сваю працу самакрытыкі бязлітаснага выкрыцця ўласных мінусаў, якія абавязкова і нямінуча будуць пераможаны з ростам рабочага руху. Паны супраціўнікі найахотлівей прадстаўляюць нам малюнак сапраўднага становішча спраў у іх «партыях», які хоць крыху набліжаецца да таго малюнку, што даюць нам пратаколы нашага 2-га з'езду». (Том 5, стар. 307).

Таму зусім ня маюць рацыі тия таварышы, якія думаюць, што сама-

крытыка ёсць мімалётнае зьявішча, мода, якая павінна ў хуткім часе выйсці ў тыраж, гэтак сама, як выходзіць звычайна ў тыраж усялякая мода.

У сапраўднасці самакрытыка—справа добрая для партыі, якая ня прышла да ўлады, якой «няма чаго траціць», але самакрытыка небяспечна і шкодна для партыі, што ўжо прышла да ўлады, што мае ў абкружэнні варожыя сілы, супроць якой могуць выкарыстаць ворагі выкрыцця яе слабасцяў.

Гэта няправільна. Гэта зусім няправільна. Наадварот, іменна таму, што большавізм прышоў да ўлады, іменна таму, што большавікі могуць зазнацца, дзякуючы поспехам нашага будаўніцтва, іменна таму, што большавікі могуць не заўважаць сваіх слабасцяў і тым палегчыць справу сваіх ворагаў, іменна для гэтага патрэбна самакрытыка, асабліва цяпер, асабліва пасля захопу ўлады.

Самакрытыка мае на мёце выкрыццё і ліквідацыю нашых памылак, нашых слабасцяў—ці-ж ня ясна, што самакрытыка на ўмовах дыктатуры пралетарыяту можа толькі палегчыць справу барацьбы большавізму з ворагамі рабочае клясы?

Ленін улічваў гэтыя асаблівасці становішча пасля захопу ўлады большавікамі, калі ён пісаў у сваёй брашуры «Детская болезнь левизны в коммунизме» у маі 1920 году: «Адносіны палітычнай партыі да яе памылак зьяўляюцца адным з найважнейшых і вярнейшых крытэрыяў сур'ёзнасці партыі і выканання ёю на справе сваіх абавязкаў у адносінах да сваёй клясы, а таксама да працоўных масаў. Адкрыта прызнаць памылку, выкрыць яе прычыны, прааналізаваць абставіны, якія яе выклікалі, абмеркаваць уважліва сродкі, выправіць памылку—вось гэта адна з сур'ёзных партыі, вась гэты выкананьне ёю сваіх абавяз-

каў, вась гэта выхаваньне і абвучэнне клясы, а потым і масы» (Том 17, стар. 147).

Ленін у тысячу раз меў рацыі, калі гаварыў на 11-м з'ездзе партыі ў сакавіку 1922 году:

«Пролетарыят не баіцца прызнаць, што ўрэвалюцыі яго вась гэта вышла добра, а вась гэта ня вышла. Усе рэвалюцыйныя партыі, якія да гэтага часу гінулі, гінулі таму, што ня ўмелі бачыць у чым сіла; яны баяліся гаварыць пра свае слабасці. А мы не загінем таму, што не баімся гаварыць пра свае слабасці, а таксама навучымся перамагаць свае слабасці» (Том 18, частка 2, стар. 59).

Вывад адзін: бее самакрытыкі няма правільнага выхавання партыі, клясы і мас. Бяз правільнага выхавання партыі, клясы і мас няма большавізму. Чаму лёзунг самакрытыкі атрымаў асабліва актуальнае значэнне іменна зараз, іменна ў даную гістарычную хвіліну, іменна ў 1928 годзе? Таму, што цяпер больш іскрава, чым год альбо два гадзі назад, выкрылася абстрактнае клясавых адносінах, як на лініі ўнутранай, так і на лініі надворнай. Таму, што зараз больш іскрава, чым год ці два гадзі назад выявілася налічка надкопнай работы клясавых ворагаў саветскай ўлады, якія выкарыстоўваюць нашы слабасці, нашы памылкі супроць рабочае клясы нашае краіны. Таму, што урокі шахцінскай справы, а таксама «загатоўчых манеўраў» капіталістычных элементаў вёскі плюс нашы памылкі плянавага парадку ня могуць, а таксама не павінны прайсці міма нас без выніку.

Трэба хутэй вызваліцца ад нашых памылак, слабасцяў, якія выкрыты шахцінскай справай, загатоўчымі затрудненнямі а хлебам, калі хочам ўмоцніць рэвалюцыю і супроць ворагаў у поўнай зброі. Трэба як мага хутэй выкрываць

нашы слабасці, памылкі, якія яшчэ ня выкрыты, але якія бязумоўна існуюць, калі мы ня хочам быць захопленымі знянакку ўсялякага роду «неспадзянкамі» і «выпадновасцямі» на радасць ворагам рабочае клясы. Марудзіць тут—значыць палегчыць справу нашых ворагаў, палегчыць нашы слабасці і памылкі. Але зрабіць усё гэта немагчыма без разгортвання самакрытыкі, без узмацнення самакрытыкі, без уцягнення мільённых мас рабочае клясы і сялянства ў справу выяўлення і ліквідацыі нашых слабасцяў і нашых памылак.

Плёнум ЦК і ЦКК УсеКП(б) у красавіку меў таму зусім рацыю, калі сказаў у сваёй рэзалюцыі на шахцінскай справе, што «галюнейнай умовай для забеспячэння паспяховага правядзення ўсіх намечаных мерапрыемстваў павінна быць сапраўднае правядзенне ў жыццё лёзунгу з'езду аб самакрытыцы». Але каб разгарнуць самакрытыку трэба перш за ўсё перамагчы цэлы рад перашкод, якія стаяць перад партыяй. Сюды адносіцца культурная адсталасць мас, недахват культурных сіл пралетарскага авангарду, наша коснасць, наша «камчванства» і г. д.

Адзін, адзін з самых сур'ёзных перашкод, калі не самая перашкода, зьяўляецца бюракратызм нашых апаратаў. Гутарка ідзе аб наліччы бюракратычных элементаў у складзе нашых партыйных, дзяржаўных, прафесійных, калерарцыйных і ўсялякага роду іншых арганізацый. Гутарка ідзе аб бюракратычных элементах, якія жывуць нашымі слабасцямі памылкамі, якія баяцца, як агню, крытыкі мас, кантролю мас, якія перашкаджаюць нам разгарнуць самакрытыку, якія перашкаджаюць нам вызваліцца ад нашых слабасцяў, ад нашых памылак.

Вярнувшись у нашы арганізацыі, не зьяўляюцца толькі цяжкімі, канцэнтраванымі. Бюракратызм ёсць праяўленне буржуазнага ўплыву на нашы арганізацыі. Ленін меў рацыю, калі гаварыў: «Трэба, каб мы аразумелі, што барацьба з бюракратызмам, ёсць барацьба абсалютна неабходная што яна такая-ж складаная, як задача барацьбы з дробна-буржуазнай стыхіяй. Бюракратызм у нашым дзяржаўным ладу атрымаў значэнне такой баячкі, што аб ёй гаворыць наша партыйная праграма. Гэта таму, што ён абязвае з гэтай дробна-буржуазнай стыхіяй, з яе распыленасцю» (Т. XVIII ч. I, ст. 122).

З тым большаю настойлівасцю павінна васьціцца барацьба супроць бюракратызму нашых арганізацый, калі мы сапраўды хочам разгарнуць самакрытыку і вызваліцца ад баячак нашага будаўніцтва. З тым большай настойлівасцю павінны мы паліць мільёны мас рабочых і сялян у справу крытыкі знізу, у справу кантроля знізу, як асноўнае проціагарты, супроць бюракратызму.

Ленін тысячу раз меў рацыю калі гаварыў: «Калі хочам змагацца з бюракратызмам, дык павінны пры-»

Курс партыі на самакрытыку, які з досыць значным поспехам праводзіцца ў горадзе і які ўжо ў даны момант даў надзвычайна станоўчы эфэкт як у сэнсе паліпшэння самой партыйнай працы, так і ўдасканалення яе форм, больш уцягнуў масы ў сацыялістычнае будаўніцтва, яшчэ амаль не прасякнуў у працу вашых вясковых партарганізацый, асабліва парт'ячэек. Толькі на райпартсходах і райпартканферэнцыях мы з большага наглядзілі працы крытычнага падыходу як да праробленай працы, да высвятлення яе цэнавых бакоў, так і да дэталёвага абгаварэння мяркуемых мерапрыемстваў.

Між тым абмежавацца такім павярхоўным падыходам да вырашэння гэтай праблемы ніяк немагчыма. Курс партыі на самакрытыку ў вясковых ячэйках мае надзвычайна вялікае поле прымянення.

Гэты курс азначае далейшае развіццё паглыблення кантролю мас за працаю ўсіх саветаў, гаспадарчых і грамадзкіх арганізацый, што існуюць на вёсцы, ажыццяўленне шырокай голаснасці ў іх працы, узняццё актыўнасці шырокіх батрацкіх і бядняцка-серадзяцкіх пластоў вёскі.

Больш таго, гэты курс азначае, і гэта самае галоўнае, далейшае і куды больш поўнае ўцягненне шырокіх мас працоўных вёскі ў кіраўніцтва дзяржавай і сацыялістычнае працы саветска-грамадзкім органам.

Разгортванне масавай працы наогул, а асабліва ў вёсцы ў сучасны момант, зьяўляецца асновай сучаснага става сацыялістычнага будаўніцтва. Ленін паставіць гэту

працу, забяспечыць ёй поспех, можна толькі пры ўмове падначалення яе лёзунгам крытыкі і самакрытыкі.

Сельскія саветы, вясковая саветская грамадзкасць, маючы нарта вялікія магчымасці да ўжывання самакрытыкі, усё-ж яшчэ не выкарыстоўваюць гэтага зусім правільнага партыйнага задання. Саветы, працуючы ў самых густых працоўных, выконваючы самыя адказныя працы і зьяўляючыся школай, у якой вучацца сотні і тысячы працоўных справе кіравання дзяржавай,—павінны праз самакрытыку і крытыку яшчэ шчыльней звязвацца з бядняцка-серадзяцкімі масамі вёскі, уцягнуць іх у працу.

Такія пытанні, як барацьба з бюракратызмам, цяганінаю, парушэннямі саветскай рэвалюцыйнай законнасці, скарачэнне непатрэбных гаспадарчых і адміністрацыйных выдаткаў, дакладнае і хуткае выкананне намаганьняў працоўных, выдзяленне новых кадрў вылучэнняў на дзяржаўную і грамадскую работу, узняццё палітычнай актыўнасці мас і шмат іншых—зьяўляюцца першачарговымі задачамі саветаў, выканаць а поспехам якія яны змогуць толькі пры ўмове найшчыльнейшай сувязі з масамі пры іх актыўным удзеле ў абгаварэнні і вырашэнні ўсіх гэтых праблем.

Перашкодай у справе выяўлення недахопаў вельмі часта бывае няўменне сялянна выступіць на сходзе, боізн праследванняў, асабліва гэта адчуваецца сярод бедняты.

Парт'ячэйкі на вёсцы, ажыццяўляючы сваё кіраўніцтва ровнымі органамі, фракцыямі, павінны асабліва ўвагу звярнуць на праверку таго, як ўсе гэтыя органы апи-

раюцца на арганізаваную думку працоўных, як успрымаюць іх настрой, выпраўляюць паказаныя недахопы, ажыццяўляюць сыстэматычную справядлівасць перад масамі. На долю парт'ячэек ў вёсцы, як палітычнага кіраўніка ўсяго жыцця вёскі, ускладаецца надта адказны абавязак арганізацыі грамадскае думкі, кіраваньне ёю.

Партыйныя ячэйкі, прыцягваючы беспартыйныя сялянскія актывы, выкарыстоўваючы палітсаветныя ўстановы, настаўніцтва—павінны ўважлівым падыходам, таварыскаю працаю, садейнічаньнем, дапамогаю ўздымаць палітычную культуранасць батраца, бедняка, сярдняка, выхоўваць у іх смеласць і актыўнасць у справе крытыкі існуючых недахопаў, умненне абскардзіць няправільныя ўчынкі мясцовых органаў і г. д.

Разам з гэтым, парт'ячэйкі павінны памятаць, што ня ўсякую крытыку трэба падтрымліваць. Мажлівасць выкарыстання партыйнага курсу на самакрытыку кулацкімі элементамі і іх падгалоскамі ў сучасны момант набывае рэальнае значэнне. Неабходна ўмець адзначаць канкрэтную, здаровую саветскую крытыку ад злоснага контр-рэвалюцыйнага паклёпу кулацкіх і спекуляцыйных элементаў і быць гатовымі заўсёды рашуча і бязлітасна адвернуць іх.

Правільнае разгортванне самакрытыкі ў вёсцы будзе спрыяць далейшаму разгортванню саветскай дэмакратыі, уцягненню мас працоўных у справу кіравання дзяржавай і будзе дапамагаць такому паліпшэнню працы ўсіх нашых апаратаў, якое патрэбна для сацыялістычнага перабудавання вёскі.

Ф. Г.—нскі.

Партыйнае будаўніцтва

Цяга ў партыю — лепшы атэстат добрай працы

З абследавання Бярэзінскай партарганізацыі)

Бярэзінская партыйная арганізацыя зьяўляецца тыповай сельскай арганізацыяй КК(б)Б. І яе дасягненні зьяўляюцца дасягненнямі ўсёй нашай партарганізацыі.

З Бярэзінскай партарганізацыі на даны абследавання налічваецца 96 чалавек, з іх сялян—63,8 проц., рабочых—16,6

Дробныя недахопы буйнога росту

(З партканферэнцыі Ляхаўскага раёну)

Тры дні падрад 424 дэлегаты Ляхаўскай партарганізацыі уважліва абгаворвалі справядачу свайго райкому. Партыйная маса за апошні перыяд, асабліва пасля дыскусіі, значна вырасла колькасна і якасна, палітычна ўмоцнілася і дасягнула поўнага дзёвага адліства.

Дэлавае актыўнасць партарганізацыі, асабліва яе рабочай часткі, узвылася да высокага ўзроўню. Гэта-ж актыўнасць мела свой адбітак і на працы партканферэнцыі. Ён апаказваўся для ўзведз

дырэктыву, а зьяўляўся толькі «пабочным» наглядальнікам. Калі звярчаліся ў акругком на парадку, то там адказвалі

— Зрабеце, як хочаце, а выйдзе дрэнна—нахлебучку атрымаеце.

З дырэктывай аб правядзні выканання аб'явіцьня 20-ці проц. адміністрацыйна-гаспадарчых выдаткаў райком спацьніўся.

Шмат увагі ўдзяліла канферэнцыя пытаньням быту і нездаровым зьявішчам, якія былі выкрыты ў рабоне саветскай устанавы.

НА САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

▲▲▲ ТЭЛЕГРАФУ, ТЭЛЕФОНУ, ПОШТАЙ ▲▲▲ НАШЫХ КАРЭСПАНАНТАў

На Асінстрой пачаліся торфараспрацоўкі

АСІНСТРОЙ. (Уласны вар.). На торфараспрацоўках Асінстрой пачаўся сезон здабыцця торфу. Прыбыло 500 чал. рабочых тарфянікаў з Тульскай і Разанскай губерняў, з якіх 300 мужчына і 200 жанчына. Рабочыя размешчаны ў светлых і чыстых бараках. Кожная работніца мае свой асобны ложка з сям'ёвым. Баракі абсталяваны спецыяльнымі сунямі, электрычным асвятленьнем і інш. Харчуюцца рабочыя арцелямі ў спецыяльных бараках-сталовых. На кожнай 2 баракі маюцца аля сталовка. Для

забеспячэння рабочых прадуктамі ёсць кааперацыйная крама і хлебнакарня. Ёсць таксама артэзіанская іччыліна, якая дае звыш 20 тысяч ведзер вады добрае якасці ў суткі. Гатаванай вадой рабочыя забяспечаны ў выстарчальнай меры.

Вольны час рабочыя праводзяць на пляцоўцы для гульні і ў клуб-тэатры. Ахвотна наведваюцца рабочымі гурты на ліквідацыі няпісьменнасці і палітграматы.

Старшыня саюзу і беспартыйны актывісты абараняюць зводчыка

МАЗЫР. (Уласны вар.). Рабочая грамадзкасць Мазыра абурана недашчыльнымі адносінамі да справы рабочае клясы і ле інтарэсаў з боку партыйна старшыні акруговага аддзялення саюзу нархара Ляшквіча і беспартыйнага рабочага актывіста—старшыні праўлення міжсаюзнага клубу Ваброва. Гэты адказны працаўнік будова-

жачых — 9,4 проц. На нацыянальнасці: беларусаў — 75 проц., яўрэяў — 12 проц., велікарусаў — 1 і г. д.

Работа Бярэзінскае партарганізацыі характарызуецца за апошні час вялікай цяжкасцю ляж у партыю. Калі ўзяць па кварталы, то ўвесь час колькасць паданых заяў павялічваецца. Так, за ліпень-верасень 1927 г. падана 12 заяў, кастрычнік-студзень — 13 заяў, снежань-сакавік — 35 заяў і маецца неразгляданых 12 заяў. Прынята ў партыю 40 чалавек. Зацверджаны вышэйстаячымі партарганамі 22 чалавекі.

Арганізацыя вельмі актыўна бярэ ўдзел у партыі. На пераўтварэннях бюро ячэйкі прысутнічала 90 проц. партыйцаў. У спрэчках выступала 56 проц.

Бюро райкому працавала на пляне. Парадкі дня не загрузаліся. 2-3 прынцыповыя пытанні і бягучыя справы. Кіраўніцтва ячэйкамі праводзіцца менш праз пісьмовыя дырэктывы, а большай часткай праз асабістае інструктаванне. Гэта дало магчымасць на многа палепшыць работу ячэек і апошнія сталі больш зважачы увагу, побач з агульна-палітычным пытаннем, на мясцовую гаспадарку. Ячэйкі ўзмоцнена вядуць агітацыю за арганізацыю сярод сялян камун і арцелі. Ужо маецца 14 заяў ад розных груп аб арганізацыі такіх.

Паліткампаніі, асабліва па с.г. падатку, загадоўках, пазыках, самаабкладанні партыйнай арганізацыі, пачынаючы з райкому і калячучы ячэйкамі, — атрачалася досыць увагі.

У раёне, выключна смялянствам вышываецца 1.655 экз. газет, што азначае і газэта па 5 двароў.

Палепшылася за апошні час кіраўніцтва парт'ячэйкамі камсамолам. Пад кіраўніцтвам райкому камсамольская арганізацыя значна ўзрастае, і за спрыяючымі перыяд было прынята 126 чалавек новых камсамольцаў. Работа з беднай прынцыпа ясная, добра арганізаваная формамі.

Бюро акругкому адзначыла, што ў працы Бярэзінскага райкому палепшылася парт'ячэйкамі і маецца здавальняючы ўзрост партыі.

Зразумела, у працы Бярэзінскага райкому маюцца і недахопы. Але і дасягненні зьяўляюцца тыповымі дасягненнямі ўсім сельскіх партарганіза-

спрэчкаў, з вынікаючымі актывнасці гэтай канспірацыі. Аб чым гаварылі? На гэта таксама цяжка адказаць, як і на тое, што правусьцілі, бо ня было ніводнага боку з працы райкому, які б не крытыкаваўся. Акрамя дакладчыка, з шмат выступаўшых зазначалі наляплыванне працы ячэек, узрост іх аўтарытату сярод беспартыйных мас. Звечна павялічвалася кіруючая роля вузаўскіх ячэек у пытаннях пастаючай вучобы. Вытворчыя ячэйкі за апошні час пасунуліся ўперад у выкананні рэвалюцыйна-сакавіковага плевуму ЦК КП(б)Б аб масавай працы. Саветкія ячэйкі сталі прыдлаваць да сабе ўвагу ўсёй партарганізацыі.

Самакрытыка знізу загранула ня толькі работу райкому, але і вышэйстаячым партарганізацыям, як акругком і ЦКК. Значналася, што райком ня досыць звяртаў увагу на будаўніцтва, між тым, як у раёне будзеца шмат фабрык і многа старых фабрык і заводаў будзе капітальна рамантавацца. На ўсім ячэйкам райком удзяляў досыць увагі і ня з усімі ён быў, як належыць, звязаны.

Пры перазаклучэнні калдагавароў райком не даваў адпаведных

Выступаўшы ў спрэчках даводзілі, што да гэтага часу райком ня ставіў пытанні быту на абгаварэнне ячэек, але ўсё-ж лепш пазна, чым выкілі. На канферэнцыі ілюстраваліся факты п'янства сярод членаў ячэек, збоіства жонак, кіданне іх, не забяспечыўшы дзяцей і г. д. і г. д.

Значналі, што да гэтага часу быў няправільны падыход да некаторых таварышоў, заўважаных у неэтычных учынках. Стараліся збіраць факты, але сваячасова ня імкнуліся яго спыніць, пагутарыць з ім патаварыску і давесці яму няправільнасць яго паводін. Замест гэтага збіралі факты і ставілі пытанне аб яго выключэнні з партыі.

Трэба значыць, як адмоўны момант, што на канферэнцыі з 35 выступаўшых у спрэчках усяго толькі 3-4 выступілі на беларускай мове. Уся канферэнцыя праходзіла на рас. мове.

Да рэзалюцыі, якая была выпрадавана камісіяй, канферэнцыя ўнесла цэлы рад паправак, даўшы навак райкому звярнуць больш увагі на хворыя зьявы ў арганізацыі. Л.

Бюро райком, як і прызначэннем рабочых і сялян», XVIII, ч. II, ст. 202).

Але для таго, каб «спрыяцільна» мілабэнны масы, трэба разгарнуць пралетарскую дэмакратыю па ўсім масавым арганізацыям рабочае класа, перш за ўсё ўнутры самой партыі. Вяж гэтае ўмовы самакрытыка ёсць нуль, пустышка, выраа.

Нам патрэбна не ўсялякая самакрытыка. Нам патрэбна такая самакрытыка, якая ўзнімае культурнасць рабочае класа, разгортвае яе багаты дух, узмацняе яе веру ў перамогу, павялічвае яе сілы і дапамагае ёй стаць сапраўдным гаспадаром краіны. Аднак гавораць, калі ёсць самакрытыка, дык непацебна прадоўжаць дысцыпліна, можна кінуць работу і заняцца пустымі размовамі і ўсім патроху. Гэта не самакрытыка, а зьдзеа над рабочаю класам. Самакрытыка патрэбна не для рабурэння працоўнай дысцыпліны, а для яе ўзмацнення, для таго, каб працоўная дысцыпліна стала сьвятомаю, здольна ўстаць супроць дробна-буржуазнай расхлябанасці. Іншыя гавораць, калі ёсць самакрытыка, дык ня трэба больш кіраўніцтва, можна адыйсці ад руля, прадставіць усё «натуральнаму ходу рэчаў». Гэта не самакрытыка, а ганьба.

(Працяг артыкулу тав. Сталіна будзе з'яўляцца ў наступным нумары).

БАРЫСАЎ. (Уласны кар.). Пасеўная кампанія па Барысаўскім раёне прайшла добра. Насеннем пасевальніцтва было забяспечана ў выстарчальнай колькасці. Поўнасцю быў забяспечан попыт на сельска-гаспадарчыя машыны. Заданьне па ачышчэнні збожжа выканана на 114,96 проц.

Сёлета пераведзена 5 пасёлкаў з 53 гаспадаркамі на шматполье, закладзена 67 паказальных ву-

Выдаткі ня знізіліся

ГОМЕЛЬ. (Ул. кар.). РСІ правярала, як праходзіць выкананне пастанова аб зніжэнні адміністрацыйна-гаспадарчых выдаткаў на 20 проц. Вынікі па некаторых установах ня зусім добрыя. Так, на заводзе «Інтэрнацыянал» (Рачыца) выдаткі ня толькі не панізіліся, але, наадварот, павялісіліся. Гадавы калатарскія выдаткі складаліся ў 26 тыс. руб. Аднак за першае паўгоддзе толькі ўжо выдаткавана... 25 т. руб. На гомельскай гарбарні першапачатковы калатарскі пераўтварэнне паўгоддзье перавышан на 4 тыс. руб., на заводзе «Пралетары» — на 6.500 руб., на фабрыцы «Возуві» — на 11 тыс. р. і г. д.

РСІ абвясціла вымову кіраўніком рэду прадрывстваў.

Грамадзкія работы ў Барысаве

БАРЫСАЎ. (Уласны кар.). Грамадзкія работы ў Барысаве пакуль што яшчэ шырока не разгарнуліся. На працы занята ўсяго 105 чал. У жуніі часе працы яшчэ атрымае 150 чал.

У бягучым сезоне маркуецца асушыць баюта паміж заводамі «Камітэры» і «Прафітэры», пабудова новай дамба каля Андрэўскай вуліцы, абраментаванне дамбы праз Бярэзінку. Апрача гэтага будзе зроблен вялікі рамонт трактру, які ідзе з Барысавы ў Жыцькава і інш. шляхоў. Намечана ў Барысаве пабудова 8 ботанічных студыяў. Усё будаўніцтва абыйдзеца звыш 65.000 рублёў.

Павялічэнне ўдзела моманту, у інтарэсах эксплуататара-прыватнага заводчыка Павіцкага.

Вось акалічвалі гэтыя справы. Калі пачаўся ў Мазырскі акрыканком зьявілася дачка памёршага ўладара бровару Павіцкага з просьбай зацвердзіць спадчынку за ёю, дык акрыканком усломніў, што завод гэты не зьяўляецца ўласнасцю Павіцкага, а быў у свой час здачы яму ў арэнду з умовай пакам яго аднавіць. Парашыўшы вярнуць завод дзяржаве, акрыканком перадаў справу ў суд, які наладзіў арышт на завод і маёмасць, пераслаўшы справу ў ВОНГБ. Між іншым, ВОНГБ яшчэ і дагэтуль марыць вырашэнне данага пытання па невядомых для нас прычынах.

Пакуль што завод усё яшчэ знаходзіцца ў распарадкаванні дачкі Павіцкага і выціскае з рынку піва Белхарцтрэсту.

Вось тут і пачынаецца агідная гісторыя з абаронай праў прыватніка-эксплуататараў боку Ляшквіча і Баброва. Па-першае, трэба адзначыць вельмі «таварыскі» адносіны, якія ўстанавіліся паміж гэтымі працаўнікамі і Павіцкай, пачынаючы з першамайскага свята. У гэтыя свята эксплуататарка Павіцкая арганізавала «пралетарскую» вечару, актыўнымі ўдзельнікамі якое зьявіліся Ляшквіч і Баброў.

Вынікі вечары ня прымуслі слабе доўга чакаць. Праз некалькі дзён у акрыканком за подпісам Баброва і яшчэ 5 старых пахалімаў арандатара заводу падаецца заява, у якой падпісаўшыя хадаінічаюць за зьяўленне арышту з заводу і ўступуюцца за правы арандатара. Праз некалькі дзён на заводзе склікаецца «экстрэны» сход рабочых і служачых, на якім Баброў салаўём разьліваецца за правы Павіцкай, і які выносіць паставоу зноў у абарону арандатара. Праўда, ня ўсе рабочыя падтрымалі арандыка Баброва, але нязначнай большасцю галасоў была прынята паставова: «хадаінічаць перад сюзам аб зняцці арышту».

Баброў не пасароміўся нават выступіць у абарону «свайго» гаспадара на адным пасяджэнняў праезднаму гарсавету, членам якога ён зьяўляецца.

Цікава адзначыць, што Ляшквіч адкрыта нічога не рабіў (у абарону Павіцкай, але фактычна абараняў яе інтарэсы. І сапраўды гэты старшыня савезу, выпіваўшы разам з эксплуататарам рабочых, на ліччым патрэбным расдумачыць рабочым бровару іх задач, ня імкнуўся выхоўваць іх у класава-вытрымалым напрамку. І дзе наогул была класава лінія савезу ў данай справе? Ляшквіч, можна сказаць, маўкліва падтрымліваў і Баброва, і яго гаспадыню.

Спаздземся, што адпаведныя партыйныя і прафсаюзныя арганізацыі адважыцца нам на гэтыя пытанні ў самы бліжэйшы тэрмін.

МІЖНАРОДНЫ АГЛЯД

Нацыянальнае аб'яднанне на паперы

Разгром арміі Чжан Цао-ліна паўднёвымі генераламі, забраньне імі Пекіну ўсё-ж у выніку далі толькі намінальнае аб'яднанне Кітаю.

Напкінскі ўрад абвешчав усекітайскім урадам. Гаміндаўскі сьцяг напкінскага ўраду стаў дзяржаўным кітайскім сьцягам і разьвешваецца на ўсіх заграічных кітайскіх пасольствах. Сталіца Кітаю пераносіцца з Пекіну, перайменаванага ў краёвы горад Бейпін, у Нанкін.

Але гэта толькі зьнешні бок. У сапраўднасці-ж ніякага нацыянальнага аб'яднання Кітаю няма, і ён застаецца арэянай завоўтраванай барацьбы паміж рознымі мілітарыстычнымі групамі, прычым гаспадараньне і ўмяшаньне замежных імперыялістаў яшчэ больш узмацнілася і стала яшчэ больш пахабным.

Улада напкінскага ўраду фактычна прасьціраецца толькі на ўсходнія прыморскія правінцыі. У самым урадзе і ў Гаміндане — буйнейшыя разгалосыліся паміж ярымі рэакцыянерамі і «левымі». У гэтых разгалосках праяўляюцца супярэчнасці паміж рознымі пластамі кітайскай буржуазіі, паміж рознымі феадальна-буржуазнымі групамі. Цяперашні Гаміндан, які прэтэндуе быць нацыянальным аб'яднаннем Кітаю, настолькі разлажыўся, што не зьяўляецца магчымым нават скліканьне зьезду Гамінданаў.

Барацьба паміж пасобных мілітарыстычных групавак на сёньня — аўтра прывядзе да новых узброеных сутычак.

Хоць Фын Ю-сан уступіў Пекін Ен Сі-шану, але, займаючы сваёй арміяй трохкутнік паміж Пекінам, Цянцзінаем і Вэадзінуфу, Фын яўна імкнецца стаць гаспадаром у Паўночным Кітаю. Другі мілітарысты-

на поўнач, каб перашкодзіць ўзмацненню Фына. Пакуль што ўсе гэтыя тры мілітарыстыкі ідуць разам супроць манчжурскіх паларэдыкаў Чжан-Цао-ліна, паміж якімі таксама ідуць склокі, але гэты ваенны савоз вісіць на вельмі тонкай нічакцы.

На поўдні Кітаю, у Кантонскай краіне садзіць Лі Ці-сін, які напярэдняў напкінскі ўрад, але праводзіць сваю палітыку.

Гэтыя непаразуменні паміж мілітарыстыкімі групамі шырока скарываюцца японскімі і ангельскімі імперыялістамі. Як відаць, яны дагаварыліся паміж сабою і зараз падзяляюць Кітай на «сферы ўплыву»: поўнач — Японіі, цэнтральны і паўднёвы Кітаю — Англіі.

Японцы ўжо цалкам захапілі ў свае рукі Манчжурыю і Шаньдунскую краіну і робяць стаўку на Фына, даючы яму ў якасці дарадчыка японскага генерала. Ангельскія замацоўваюцца ў Шанхай і ў Кантонскай краіне, падпарадкаваўшы сваёму ўплыву шляхам подкупаў кіраўніка Кантону — Лі Ці-сіна.

Пачаўся новы падзел Кітаю. Але апрача Японіі і Англіі ёсць яшчэ і Амерыка. Там вельмі коса глядзяць на захопніцкі імкненні Японіі, адтуль ужо было некалькі неафіцыйных папярэджанняў, і бюспрэчна, што амерыканская буржуазія не застаецца бесстаронняй да таго, што робіцца ў Кітаю. Кітайскія падзеі маюць у сабе пагрозу сутычак на Цзім акіяне.

Усе гэтыя сучасныя абставіны ў Кітаю: фіктыўнасць яго нацыянальнага аб'яднання, абвастэрэнне барацьбы паміж феадальна-буржуазнымі групамі, ўзмацненне ва-межнага ўзброенага ўмяшаньня ў кітайскія справы, пагроза сутычак паміж японскім і амерыканскім імперыялізмам — усё гэта павінна прывесці да абвастэрэння класавай бара-

толькі ў агні рэвалюцыйнае барацьбы можа быць дасягнута аб'яднанне і вызваленне Кітаю.

Нацкоўванне на Савецкі Саюз

З Латвіяй у нас добрыя адносіны, надійма мы з ёю заключылі гандлёвы дагавор. І вось з боку Польшчы і Англіі пасылаюцца па адрасе Латвіі ўсекія пагрозы, каб прымусіць яе пераваць з Савецкім Сюзам. Нацкоўваюцца таксама на Латвію Фінляндія і Эстонія, якія цалкам падпалі пад уплыў Англіі.

Чэха-Славацкі ўрад пасыла паездкі міністра Венэша ў Лёндан, таксама ўсё больш падпадае пад уплыў Англіі. У чэха-славацкім парламанце депутат-камуністы Болен заклікаюць сучасную чэха-славацкую палітыку такімі словамі: «палітыка Чэха-Славацкі зараз аналігічна з палітыкаў драцэжніцкай Англіі, г. зн. з палітыкаю, якая мае сваёю мэтаю аб'яднаць капіталістычныя дзяржавы Эўропы супроць СССР».

Не вынадкова за апошні час пачалі ўзмоцнена насяджаць у Прагу вядомыя палітографы, якія маюць нейкія цёмныя справы з ангельскімі і французскімі пасламі і атрымліваюць грошы ад чэха-славацкага ўраду.

Крываваы падзеі ў Грэцыі

Забастоўка рабочых тутунёвых фабрык, якая пачалася 11-га чэрвеня ў некаторых гарадох Грэцыі, абярнулася ў агульную забастоўку. І справа дайшла да крываваых сутычак, вулічных барыкадных боёк з вялікай колькасцю забітых і параненых.

Забастоўка пачалася з прычыны пагоршэння становішча ў зьвязку з праростам дарагоўні. Бастуючыя дамагаліся павялічэння заробочнай пла-

абараняліся чым палала — каменнямі, кіямі. Некалькі рабочых было забіта, многія паранены.

Гэта крывавае расправа не запалохла рабочых Грэцыі, а выклікала сярод іх агульнае абурэнне. Забастоўка ахапіла ўсіх табачнікаў — звыш 60 тысяч чалавек. У шмат якіх гарадох адбыліся вулічныя выступленні, якія закончыліся крывававымі бойкамі з сотнямі ахвяр. На падмогу табачнікам выступілі рабочыя іншых вытворчасьцяў: чыгуначнікі, металісты, грузчыкі.

Забастоўка з акапаічнай абярнулася ў палітычную ў патрабаваннем зьяўжэння ўраду, а паўстаннямі ў шмат якіх гарадох.

Грэцкія меншавікі ўсяляк стрымлівалі выступленні рабочых, але, ўрэшце, яны прымушаны былі эдацца націску рабочых, і былі абвешчаны ўсеагульнай забастоўка.

Улада Грэцыі, паліцыя, жандары бязьлітасна распраўляліся з паўстаўшымі, але, як відаць, ня мелі сілы задушыць паўстаньне.

Грэцкая буржуазія абвінавачвае камуністы ў стварэнні забастоўкі і паўстанняў. Але гэта ня так. Рух рабочых пачаўся стыхійна, таму, што нельга стала жыць пад уладаю грэцкіх кіраўнікоў і буржуазіі. Камуністы-ж былі толькі ў першых радках бастуючых і паўстаўшых.

Стральянне ў прадстаўнікоў сцяянства

У Югаславіі, у парламанце ў часе пасяджэнняў, сэрбскія фашысты (Беладвардзец) пачаў страляць у харвацкіх дэпутатаў — прадстаўнікоў сцяянства. Адаві з іх, малодшых Радзіч, тут-жа на месцы быў забіты, а чатыры дэпутаты, у тым ліку Стафан Радзіч, галава сцяянскае партыі, цяжка паранены.

Гэтае стральянне, гэтыя забойствы адка за адмаўленне сцяянскай партыі ісці ў кабалу ня толь-

Югаслаўскі ўрад, які складаецца з прадстаўнікоў сэрбскіх памешчыкаў і капіталістаў, парашыў памірыцца з Італіяй за кошт харвацкіх сялян. На гэтым прымірэнні настойвала Англія, савознік Італіі, абяцаючы югаслаўскаму ўраду за гэта пазыку. Апошні згадзіўся даць італьянскім капіталістам асобныя правы ў Харватыі.

Гэта выклікала вялікае незадавальненне сярод харвацкага сялянства. Яно ўжо даўно змагаецца за сваю незалежнасць ад сэрбскіх памешчыкаў, якім яно аддана ў кабалу згодна Версальскага дагавору, дзякуючы аб'яднанню Харватыі і Сербіі ў Югаславію.

І вось, сцяянская партыя на чале з Радзічам адмовілася прынаць згоду з Італіяй, пасыла чаго сэрбскія фашысты, навучыўшыся ад італьянскіх фашыстаў, распачалі стральянне з рэвалюцэраў.

Гэта стральянне выклікала ўсеагульнае абурэнне харвацкага сцяянства. Яго падтрымліваюць і сэрбскія працоўныя.

У цэлым радзе гарадоў Югаславіі ў першую чаргу ў галоўным горадзе Харватыі — Заграбе — адбыліся дэманстрацыі. Былі сутычкі з паліцыяй. Ёсць забітыя і паранены. Урад у шмат якіх мясцох абвясціў ваеннае становішча. Закрыты газеты, забаронены сходы, адбываюцца шматлікія арышты.

Сцяянская партыя патрабуе адстаўкі ўраду. Становішча яго вельмі хісткае, і ён прабуе дагаварыцца з кіраўнікамі варажэй яму партыі.

У Югаславіі ўсеагульнае ўзрушанасць такая вялікая, што працоўным ня цяжка было-б скінуць урад і прагнаць памешчыкаў і капіталістаў. Але правадары сцяянскае партыі і левых самі бяцца рэвалюцыі.

Гэтыя ўсяляк стрымліваюць масы, заклікаюць іх да спакойства, літаючы за лепшае дагаварыцца за іх сьліноу з сэрбскай буржуазіяй, каб

За балотам журботна сьпяваюць

Па Беларускім Палесьсі

Міх. Гольдбэрг

(Ад нашага спецыяльнага карэспандэнта)

...«А як песьня паня- сьцеца—Колькі ў песьні той нуды»

(Купала).

Акрываўная рука гісторыі пра- вяла тут у 1920 годзе мяжу,—і ва- гоны хільчан абарваліся каля гэтага балота, апошнія вагоны савецкай дзяржы. Тонкія тычкі і пераплеценныя чырвонымі і белымі істужкамі слу- пы савецка-польскай градыцы ця- нуцца па вузкай палосе балота, яны зараслі буйнай травой, якое ніхто ня косіць і ня мнэ нагамі.

Хільчыцы—самая крайняя прыгра- нічная вёска ў Тураўскім раёне. Яе культурны шэф—чырвоная армія заставы. Зялёная шапка пагранічні- ка часта мільгае на вясковай ву- ліцы, у сінеючых гадзінніках захаду на вёсцы тонкімі галасамі разьліваецца чырвоная армія гармонік, скліка- ючы на прыбыў хільчанскіх хлоп- цоў і дзяўчат.

Застава ўгадвала ў гэтай вёсцы першыя палоскі савецкай руні. Узімку тут упершыню была адкрыта хата-чытальня, стала атрымлівацца «Беларуская Вёска» і «Кресьціянская Газета», вясковая моладзь стварыла вайсковы гурток, які пад кіраўніц- твам камсамольца-пагранічніка да- ставала вывучыць стрэльбу і дзеян- не газу. Хільчанскія хлопцы на- ват да таго раскачаліся, што аб'я- валіся ў футбольную каманду і ха- рэбра адважыліся на «матчы» паміж імі з пагранічнікамі. «Матчы» заўсе- імі з пагранічнікамі. «Матчы» заўсе- імі з пагранічнікамі. «Матчы» заўсе- імі з пагранічнікамі.

Аўтарытэт заставы асабліва высо- ка ўроў пасяля таго, калі ледзь не вяртаю ўся гэтая засьпаная сала- мяная вёска. У самым ценры яе за-

гарэлася хата Мікіты Сьцяжкоўска- га. Дзікі сполах ахашіў Хільчыцы, загаласілі бабы, дзядзькі кінуліся выцягваць з сваіх хат рэчы, аусім і ня думаючы ўзяцца за тухленьне пажару...

Жоўтыя чарады вогненныя птушак гатовы былі разьліцецца па ўсіх хільчанскіх стрэхах, як раптам на месца пажару зьявіліся пагранічнікі. Высыпала ўся застава. Заразіўшы ся- лян сваім прыкладам, чырвоная ар- мія сьмела кінуліся на паломыя. Праз гадзіну пажар быў спынены, вярэла толькі адна Мікітава хата.

У Хільчыцах любяць успамінаць пра гэта адарэньне.—Каб ня чырво- наармейцы былі-б усе мы зараз па- гарэлымі, гавораць дзядзькі і доўга пасяля слоў маўчаць, задума- ючыся над іх сэнсам.

Толькі першыя палоскі руні. А ваглюшныя абшары чалавечыя быту ледзь-ледзь кранула сажа (іменна сажа, а ня плуг) культуры.

Праўда, мужчыны ўжо не цягаюць жонка за валасы па вуліцы, як гэта было гадоў 10-15 назад, але яны іх б'юць цішком, часамі зьверскі- чобатам на жываце, доўга і ўпарта, пакуль ня отоміцца і ня кінуць...

Праўда, дзядзькі паставілі ў сябе грубкі, і ўзімку печ не напаяе хату ўдушлівым чадам, але асьвят- ляецца гэтыя хаты ўсё той-жа ста- расавецкай лучынай, якая патрэска- вае на сьвяцільных комінаў ці луч- нікоў, або «грамафонаў», як іх пра- звалі вясковыя дасьціпнікі.

У большасьці хат—земляная пад- лог. Сьпяць на «палок»—шырокіх брудных нарах—і ўсё разам: і мала- дыя, і старыя, і дзеці. На абед ва- ды, і старыя, і дзеці. На абед ва- ды, і старыя, і дзеці. На абед ва- ды, і старыя, і дзеці.

мі скурку і макаючы ў насыпаную на стала соль.

Шаптухі яшчэ маюць вялікую сі- лу. Мы ніжэй скажам аб прычынах гэтага зьявішча. Трэба ведаць, што «пацыенты» гэтых базавых бабук п'юць уласную мачу, п'юць жабыну настойку (жывую жабу кідаюць у сьпіртусу), зьдзіраюць скуру з ву- жаўкі, сьмяляць яе і глытаюць сьмяр- лочны дым, робяць дзесяткі іншых выдэкаў з сабе,—каб зразумець, што такое палеская шаптуха. Калі ча- лавек захварэў на каўтун (у Хіль- чыцах гэта частае зьявішча), дык шаптуха сама зьвівае яму валасы, не дазваляе нічога рабіць з хворай галавой і навуцае:

— Прав каўтуны хвароба выхо- дзіць. У кожным воласе ёсьць дзі- рачка.

Мне ўдалося паслухаць сло- вы, якія шамкала адна з хільчанскіх шаптух над хворай блакітна-вокай дзядзьчынай. Выходзіла, прыкладна, так:

— Сьвяты Іван прыступаў—зьяві- шаптуху. Сьвяты Мікола прыступаў— зьяві шаптуху. Першым разам—леп- шым часам, другім разам—лепшым часам, трэцім разам—лепшым ча- сам...

Боль, страх і сляная пагорнасьць блішчэлі ў вачох дзядзьчыні. Яна адна-адзіночка ляжала на пустым «шалу», залутаная ў нейкія страк- тыя ляхманы, а шаптуха была сур- вай, сур'ёзнай і сівы клок валос скакаў на яе зморшчанай пшчаце.

На ўсёй вёсцы мяюцца два-тры чалавекі. Ёсьць тут дзяды, якія толь- кі раз у жыцьці дакрануліся вады- бабка пры нараджэньні выкувала. Адзін з іх, у адказ на маю гара- чую агітацыю за ваду і мыла, высу- нуў такі цікавейшы тэзіс:

— А навошта мыцца? Калі бу- дзеш мыцца скура тонкай стане, ка- мары будуць кусацца...

Трэба ўсё-ж такі сказаць, што прыхільнікаў такога тэзісу становіць да ўсё менш ды менш. Дзядзькі са- мі гатовы будаваць лазьню—дай толькі лесу. А лесу няма. Сабра- ныя самаабкладаньнем грошы пай-

шлі на рамонт школы і закупку па- жарнага інвентару.

Аб школе гавораць з гонарам. Яна аднакамплектная, маленькая, дэсна, але змагла абхапіць большасьць дзяцей вёскі. Усё-ж такі трэба будзе з новага году ўвесці другі кам- плект. Многія дзеці ўжо скончылі школу, ім вельмі хочацца ісьці ў тураўскую сямігодку, але дзе ўзяць сродкі? Колькі разоў і гаварылася і пісалася аб неабходнасьці стварэнь- ня пры рабінных сямігодках добрых інтарнатаў для сялянскіх дзяцей— і як павольна гэтая справа право- дзіцца ў жыцьцё.

Тып палескай сялянкі

Я проста ня ведаў, што параіць тоненькай 10-гадовай Аксёнке, якая пудоўна дэкламуе «Кабеты, вяско- выя кветкі», скончыла яна хільчы- цкую школу і хоча ісьці вучыцца да- лей, але ня мае ў Тураве сваякоў. Пусьціць-бы гэтую Аксёнку ў га- бінэт г. Баліцкага—хай-бы яна яго ўзяла ў работу.

Вечарам усе зьбіраюцца ў хаце Адаркі Белкі. Адарка—заправіла на вёсцы: камсамолка член сельсавету, арганізатар жанчын, член Мазыр- скага акрвыканкому. Маленькая і

круменькая, у легкой адкрытай блізоцы з бойкім і вострым язьчыком, так непадобная да маўклівых і па- нурых хільчыцкіх баб,—яна аддэцца тут чалавекам другога сьвету, та- кім-жа вышадковым госьцем, як я...

Але гэта далёка ня госьць. Адарка самым дэсным чынам зьявілася ў усім жыцьцём вёскі, да яе прыхо- дзіць скардзіцца пакрыўджаныя жанчыны, дзядзькі раіцца з ёю аб сваіх заблытаных зямельных спра- вах і просяць расказаць, «што на сьведзе чутно». На Адаркінай хаце— адзіны на ўсю вёску новы пшчт- ня з крыжам, а з савецкай пяцікан- довай зоркай. Недалёка ад Хільчч, у нейкай глухой вёсцы, я бачыў праездам хату з двума пшчтамі: адзін з крыжом, другі з чалавечкам, у руках якога Зорка (гл. здымак). Аказалася, што гэта бацька так пабудоваў, бо ў яго сын камсомо- лец і «пад крыжам жыць ня хоча»... Як пудоўна пераплятаецца старое з новым у гэтай палескай глушы.

Сьценны Адарчынай хаты закле- ены плякатамі Дзяржстраху. Ве- дзяржывадавецтва і абвешчаны аб дзяржаўных павыхах. У кутку— «багі», агорнутыя саматканым руч- ніком. Адзін канец ручнік азьвесьці- ся напаяўцаўшні партрэт Ляліна. Адарчына матка не дазваляе выкі- даць «багоў»:—А што, калі палыкі прыдуць, што тады рабіць будзеш?.. Што ты са сваёй камунай рабіць будзеш?

Такія «утылітарныя» адносіны да рэлігіі—вельмі характэрныя. Рэлі- гійнасьць надзвычайна ўпала. За- рас—Пятроўка, а ніхто ня носьціць, адны дзяды хіба...

Гутарка ідзе якраз на гэтую тэму. — У нас няма веры,—гаворыць хітраваты незнаёмы дзядок з адным острым зубам у роце—ні наша, ні вашай...

Большавіцкая ўлада—усвід- ваецца хваравіты, з вышчаранымі вачыма дзядзька Ціхон,—паўна- глядзец, каб усё было справядлі- ва... Я чатыры гады хаджу ў Тураў- скую больніцу—і ўсё не магу даве- дацца, якая ў мяне хвароба?.. Го-

побач лініі градыцы. Гэта—палітрук заставы. Ён у высокіх балотных бо- тах, з прыгожым мужым тварам, які ўжо прарэзалі маршчынік блос- сонных начэй і баявых сутычак.

Яны ўсе тут такія. У заставе мне раскавалі пра пагранічніка Захарава, якому прышлося сустрацца адно- чы на сьвятанні з бандай узброеных «спарушчыцеляў»... Тых было 7 ча- лавек, яны адрылі на Захарава часты агонь. Яму напала спачатку ў паль- цы—ён ня спыніў страляння, тры- маючы ложа трыма пальцамі. Потым куля напала ў плячо—Захараў усё страляў. І толькі пасля трэцяй ку- лі ў жытло—ён адпоўа у бок... Праз гадзіну—памёр.

— Чыець?—раптам гаворыць па- літрук,—сьпяваюць...

Спраўдны—песьня.

Там, за балотам, за чырвона-белы- мі слупамі, па абшарах падняволе- най зямлі зашалакала, зазьвінела род- ная песьня... Я ўзбег на ўзгорак і добра бачу сагнутыя фігуры сяля- нак. Мабыць яны поляць праса.

Зьвіда ка-а-ака з ума... Пра- цяжная, з нейкімі горкімі высокімі ўсплёскамі мёлёдынай хвалі,—бел- руская песьня. Хочацца далучыць свой голас да яе, хочацца нешта крыкнуць... Спокойней. Суровая вайсковая дысцыпліна зьвівае ву- сны. Хутка прыдзе польскі салдат з «спісоўкі» (заставы) і прагоніць «сьпяваўшае быдла».

Вліснулі вальтэрыя прамежны заход- няга сонца. Глыбока і журботна за- гукалі...

Мы прыбавілі кроку. Нам трэба пасьпець у заставу на запяці сама- адукацыйных груп па арытмэтыцы і геаграфіі.

Хільчыцы, Тураўскага р., Застава.

Барацьба новага з старым: шчыт хаты бына

Шчыт хаты баціны

У справе рацыяналізацыі—стаўка на масы

Кантрольныя камісіі сябе цалкам апраўдалі

Неабходна арганізаваць іх на ўсіх буйных заводах

«Часовы ўрад» за працай

(Дражджавы завод «Чырвоная Зорка»)

Пядаўна на нашым заводзе была абрана 3-я кантрольная камісія з 5 чал.

Камісіі, або «часовому ўраду», як яна ў нас называецца, былі даны вельмі важныя даручэньні.

На дапамогу вытворчай нарадзе

(Гарбарня «Большавік»)

Першая часовая кантрольная камісія гарбарні «Большавік» была вылучана на вытворчай нарадзе ў заводзе ў апошніх лічбах сака- віка гэтага году.

Перш, чым пачаць працу, кан- трольная камісія атрымала гаран- тыю ў тым, што на пастанову не будзе нічога перапрацавана.

Медны лоб і асьліныя вушы

З некаторага часу кіраўнік са- вецкага гаспадаркі «Габрыэлеўка» (Пухавіцкі раён) Патровіч стаў глядзець вельмі коса на старэйша- га рабочага гаспадаркі т. Васіна. Чым гэта тлумачылася, т. Васіну было невядома, але чуў ён на- добрас.

Раёком саюзу прыслаў другое прадпісаньне, потым трэцяе, але нічога не дапамагае. Патровіч за- стаўся пьвердалобым.

«АДПАЧЫНАК» У САДЗЕ «ПРАФІНТЭРН»

Калечыцца людзі і псуецца машыны.—«Начальства»—шмат, даглядаць за садамі—няма часу.—Сьметнікі на трэну.—Пляцоўкі зараслі травой.

Штогод спартыўны рух ачальна ўсё больш шырокім колам прапоўняе Мен- ску. Але Менск вельмі бедны спартыў- нымі пляцоўкамі. У чэрне кля—ста- рэнне новых месцаў культуры і ка- рыснага аздарэньня. Наша газета не ад- моўляе наведвальна пра мэрарпрэем- стам ў стварэньні «Фабрык аздору», галіза часам ідэальнасьці і галаваці- ства ў гэтай нізкай справе.

ХЛЕБ ЗАВОДУ МЦРК

ЯШЧЭ НЯДОБРАЕ ЯКАСЬЦІ

Гэты пяцьвердзіла апошняя вытворчая нарада заводу

— Не халае чанаў. — Кульгае працоўная дысцыпліна. — Транспорт УМТ'у дрэнна абслугоўвае завод.

Шматлікія скаргі з боку пайшчыкаў на нядобрую якасьць хлеба, які выпякае завод МЦРК, прымусілі вытворчую камісію заводу дасканала заняцца гэтым пытаньнем.

У апошнія дні адчувалася нябыдалая запікаўленасьць рабочых якасьцю прадукцыі.

На апошнюю вытворчую нараду, якая адбылася 15-га чэрвеня, зьявілася ашчэ 60 чалавек.

Выступаўшыя рабочыя адзначылі правільнасьць скаргаў спажывцоў.

Што перашкаджае паліпшэньню якасьці хлеба?

Не халае металічных чанаў. З-за недахопу 8—10 чанаў рашчыншчыкі прымушаны перагружаць існуючыя чаны. Ротчына перавідаецца з чанаў ў скрыню, з скрыні ў чан.

Чорнарабочыя, якія перавідаюць ротчыну, працуюць нядайна.

Зразумела, што пры гэтых па-

радах хлеб ня можа быць добрым. Часта хлеб бывае сырм або гарэлым. У чым тут справа?

Некаторыя качагары нядайна адносіцца да сваіх абавязкаў і сьпяць у часе працы. Тэмпература топака або моцна ўзьнімаецца, або выніжаецца. Няма ўгоднасьці ў працы паміж качагарамі і пекарамі.

На гэтай-жа нарадзе абгаворвалі пытаньне аб транспарце, ад якога тавары валежыць якасьць хлеба.

УМТ дрэнна абслугоўвае завод, ня выконвае дагавору, не прадастаўляе патрэбнае колькасьці фурманака, несвачасова дастаўляе хлеб у крамы. Бываюць выпадкі, калі завод завален хлебом а ў крамах пуста.

Экспедыцыйны аддзел заводу высунуў прапанову адмовіцца ад УМТ'у і запрасіць прыватных транспартнікаў. Іх думка, што ўнтаўскі транспорт падаражае цану хлеба на 2—3 кап. на пуд.

Рабочыя выступілі супроць гэтага прапановы. Яны прапанавалі заводу абзавесціся парам аўтамабіляў. Акрамя таго, трэба пераабсталяваць фургоны, завесці ў іх паліцы.

Нарада паставіла: абсталіваць на заводзе лябараторыю для аналізу мукі, наладзіць выпечку хлеба з стандартнага гатунку мукі, на працягу двух тыдняў перайсьці на выпечку хлеба ў формах, набыць 10 металічных чанаў і 15 ваганэтак. Апошнія вельмі патрэбны заводу, бо хлеб часта кідаецца на падлогу. М. Бэрман.

Беларускія пытаньні ў Маскве

(Ад нашага Маскоўскага карэспандэнта) Будаўніцтва новых прадпрыемстваў

У «Зьвязьдзе» было на днях павядзена, што мінімум капіталных ватрат на прамысловасьць у БССР у 1928-29 г., без будаўніцтва раду новых прадпрыемстваў, намечаны папярэднія ў разьмеры 16.033.000 руб. Зараз у аддзеле Прамгеаграфіі ВОНГ СССР намечіцца максымум ватрат на БССР на бліжэйшы год.

Нарада пры аддзеле Прамгеаграфіі прызнала патрэбным пачаць у 1928-1929 г. пабудову ў Беларусі наступных новых прадпрыемстваў: трыкатажная фабрыка ў Віцебску, агульнай каштоўнасьцю ў 3 мільёны р., з якіх ў 1928-29 г. прыведзена ватраціць і в палов. мільёны; з прычыны таго, што трыкатаж зьяўляецца дэфіцытным таварам, то будучая фабрыка будзе садзейнічаць памяншэньню недахвату трыкатажу. У Воршы намечана пабудаваць ільначасальню, каштоўнасьцю ў 1 міль. р.; ільначасальня зьявіцца першай чаргой да маркуемай ў далейшым пабудовы ільнянога камбінату.

У Магілёве маркуецца пачаць пабудову маставыява заводу, коштам ў 1.600.000 руб., у Віцебску вялікай абуткавай фабрыкі, коштам у 1.950.000 руб.; акрамя таго, у праграму максымум увайшла крахмальны завод, фасфарытны млын, фабрыка лугавых мэбля, парэтная фабрыка і інш. прадпрыемствы.

М Е Н С К

АРХЭАЛЭГІЧНЫЯ ДОСЬЛЕДЫ ў ВАКОЛІЦАХ

Тры экспедыцыі архэалёгічнае камісіі Інбелкульту закончылі досьледы ў ваколліцах Менску.

У Койданаве зроблены досьледы замку. Пры раскопках выяўлена, што гэты замак быў пабудаваны на вельмі старажытным гарадзішчы. У ніжэйшых пластох яго захаваліся рэшткі даславянскай «літоўскай» культуры першых отагодзьдзяў нашай эры, а вышэй ляжаць рэшткі культуры славянскай—10—13 отагодзьдзяў. Будоўля замку адносіцца да 16—17 стагодзьдзя. Раскопаны там-жа курганы далі знаходкі ўжо выключна славянскай культуры. Знойдзены рэшткі вядра, пражні і г. д.

Зроблены досьледы двух гарадзішчаў каля мяст. Смалявічы, з якіх адно цікавае па сваёй пабудове: мае названю «Яе 3 валы і роў». Гарадзішчы па сваёй культуры адносіцца выключна да долавянскай, там зь літоўскай эпохі.

Такія-ж досьледы былі зроблены каля вёсак Слабада, Ірылаўшчына па Койданавым шляху, дзе раскопана шмат курганных груп. У эпопедычных прымаі ўдзел архэалёгі Ляданоні, Дубінокі і Каваленя.

Вядомы маскоўскі антырэлігійны прапагандыст ў Менску

У нядзелю, 24-га чэрвеня, у Менск прыехаў вядомы антырэлігійны прапагандыст тав. Амосаў, які на курсах прапагандыстскага зрабіў даклад на тэму: «Культурная рэвалюцыя і нашы задачы на антырэлігійным фронце». Прысутнічала каля 200 чалавек. У паяндавак тав. Амосаў зрабіў даклад для нізавога актыву бязбожнаў г. Менску, дзе прысутнічала 70 чал.

Учора тав. Амосаў чытаў дэклад у садзе Працадзельцы для слухачоў курсаў прыянер-работы, курсаў грамадазнаўства і курсаў кіраўнікоў даідачых камуў.

Сёньня тав. Амосаў выязджае ў г. Воршу.

Другая амбуляторыя—рассаднік заразы

СТРАХКАСА ПРАЕКТУЕ ПАБУДОВУ НОВАЙ АМБУЛЯТОРЫІ

2-ая раённая амбуляторыя (Нова-Маскоўская вул.) аболугоўвае 131 вуліцу. Штомесячна ў ёй бывае 15.000 наведваньняў. Амбуляторыя прадастаўляе з оябе адзін пакой, падзелены на 4 наборы, у якіх адбываюцца прыёмы па розных спецыяльнасьцях. Амбуляторыя зьяўляецца паназальнікам у антысанітарных адносіках. У ёй дэсна і вечная даўна. Аболугоўвае яна застрахованых, якія жывуць у раёнах, пачынаючы з ваззалу МББ чыг. да Татарскай вул. Для таго, каб паласць ў амбуляторыю, трэба зрабіць рэйс у менальні вёрст.

Пытаньне аб гэтай амбуляторыі абгаворвалася 25-га чэрвеня на паезджэньні камітату страхавога нась. Камітэт прызнаў недапушчальным таное отавішча з аболугоўваньнем мэдыцынскай дапамогай застрахованых. Узана, што 3-я амбуляторыя (у цэнтры рабочага раёну) на прымае зусім застрахованых і апошнім прыходзіцца хадзіць у цэнтральную, ці іншы далёка разьмешчаны амбуляторы.

Камітэт пацьвердзіў оваю ранейшую пастанову аб рэарганізацыі 3-й амбуляторыі ў раённую. Адначасова патановілена 2-ую амбуляторыю перанесці бліжэй да чыгуначнага мооту і пабудаваць для яе спецыяльны будынак. Ува падрыхтоўчая праца павінна быць скончана ў гэтым годзе.

Трэба адзначыць, што адкрыцьцё новай амбуляторыі ў раёне чыгуначнага мооту отавішча асабліва неабходным, у сувязі з пабудовай там новай швейнай фабрыкі, малочнага заводу і г. д.

Часовае закрыцьцё дыетычнай сталойкі

З 1-га ліпеня ў сувязі з кампаніяй водпуснаў закрываецца на месяц дыетычная сталойка. Праз некаторы час оталойну маркуецца перавесці ў будынак цэнтральнай рабочай амбуляторыі, дзе для оталойні зьявіццаца другі паверх. Там-жа намаянецца арганізацыя пакоя адпачынку, спецыяльных душай, механізаванай кухні і г. д. Работа па прыотасаваньні часткі будынку амбуляторыі для оталойні будзе наштаваць каля 5.000 р.

Апавяшчэньні

— Да ведама навуковых працаўнікоў. *Сакратар сэкцыі навуковага працаўнікоў шав. Ліпец* з 27-га чэрвеня г. з. будзе прымаць кожны дзень з 10-12 гадз. раніцы ў нам. саюзу *Белпрацадзельцы* (Дом Працы, пак. № 13).

— Да ведама беспрацоўных членаў саюзу *Белпрацадзельцы*. *Вестрацоўныя, члены саюзу Белпрацадзельцы—пайшчыкі МЦРК—наступны вылічца ў саюз са сьваімі кааперацыйнымі кніжкамі ад 2-а да 3-а гадзін дня ў тыдзень тэрмін са дня аб'явы.*

— У сераду, 27-га чэрвеня, а 7 гадзіне ўвечары ў доме працадзельцы адбудзецца чарговы дэлегацкі сход гаррайкому.

— У сераду, 27-га чэрвеня, а 7 гадзіне ўвечары ў доме Чырвонай арміі (Энгельса 26) будзе адбыцца сход гаррайкому.

За дзень

— **НОВАЕ ПРАЎЛЕНЬНЕ ВОЛЬНА-ПАЖАРНАГА ТАВАРЫСТВА.** 25-га чэрвеня адбыўся агульны сход дружэньнікаў *Менскага вольна-пажарнага таварыства, які абраў новае праўленне таварыства ў складзе: т. т. Кроля (старшыня праўленьня), Ш. Шапіра (намеснік старшыня), Т. Чацько, Відасева, Гіндзіна, дактароў М. Н. Шапіра, Кацмана і інш. Сярод членаў праўленьня 7 рабочых. Аджыным сакратаром таварыства абраны т. Марголін.*

— **НОВАЯ БЕЛАРУСКІЯ ФІЛЬМЫ.** *Сьвісла выязджае ў Мазырычскую кансультацый—суржысёр Бялдаржкіно т. Лажневіч і фатограф-апаратар Салавейчык для натурздымкаў да фільму „Песьня вясны“ на аповесці „На прасторай жыцьця“ Якуба Коласа. Да пастанойкі гэтага кіно-фільму Бялдаржкіно прыступае ў другой палове ліпеня.*

Бялдаржкіно рыхтуецца таксама да пастанойкі фільму „Атаман Муша“. Гэта будзе першым прыродніцкім беларускім фільмам.

— **ЗАХВОРАВАНЬНІ МЯККІМ ШАНКРАМ.** У працягу апошніх 5 год у менскім генэральным дыспансэры ня быў зарэгістраваны амаль ніводзін выпадак захворваньня мяккім шанкрам. За апошнія-ж 3-4 месяцы ў дыспансэры адзначана 56 выпадкаў гэтай хваробы, якія праходзіць досыць цяжка. Дыспансэр заняты зараз вывучэньнем гэтага пытаньня і, галоўным чынам, высвятленьнем крыніцы, якая распаўсюджае гэты захворваньні.

Радыё-перадача

29-га чэрвеня, пятніца
7-00—7-30—Гутарка ВСФК: «Як карыстацца прыродай для разьвіцьця і аздараўленьня арганізму». 7-30—8-10—Беларуская радыёгазета, 8-10—8-40—Гутарка агранома і вэтэрынара, 8-40—9-10—Гутарка жанаддзелу ЦК КП(б)Б, 9-10—11-00—Мастацкая перадача.

Што дала веснавая пасеўная кампанія ў Меншчыне

Адным з вынікаў веснавой пасеўнай кампаніі зьявілася моцнае павялічэньне будаўніцтва калгасаў, якіх арганізавана 77, замест намечаных 40. У гэтыя калгасы па большай частцы увайшла беднота. Арганізавана машынных таварыстваў 26, масларобчых арцеляў—21, таварыстваў па жывёлагадоўлі—13, 2 кантрольныя саюзы, 3 садова-агародніцкія т-вы, 7 мелярацыйных, 6 гарфяных, 6 т-ваў па агнятрывальных будаўніцтве і г. д. У шэрагу раёнаў былі праведзены кароткатэрміновыя с.-г. курсы, 7 адна тыднёвых, 46 двухтыднёвых, 10 трохтыднёвых і 2 месячных. Праз гэтыя курсы прапушчана 3.071 слухач.

У гэтым годзе адбываецца 25-гадовы юбілей II-га зьезду РС-ДРП. Значэньне гэтага зьезду ў гісторыі нашай партыі і ў гісторыі міжнароднага рабочага руху надзвычайна вялікае. II-гі зьезд даконтнуў работу «Іскры» па стварэньні цэнтралізаванай рабочай партыі. Ён прыняў праграму і статут партыі і абраў яе цэнтральныя ўстановы: ЦК, савет партыі і рэдакцыю цэнтральнага аргану. Імяна на гэтым зьездзе зарадзіўся бальшавізм, як плынь партыічэнае думкі і як палітычная партыя.

Дзесяць год пралетарскае рэвалюцыі дзаволілі в большай або меншай поўнасьцю асьвятліць наасобныя моманты гэтай надзвычайна багатай падзеяй эпохі, аднак, яшчэ дагэтуль мы ня маем яе зьвязнай гісторыі. Задача гэтага агляду заключаецца перш за ўсё ў тым, каб дапамагчы таварышам у гудзе раскіданага па розных крыніцах літаратурнага матэрыялу адшукаць найбольш істотнае.

Для вывучэньня зьезду мы перш за ўсё раім зьярнуцца да яго пратокаў. Апошнія ў дакладным перадруку в нелегальнага жэнэўскага выданьня 1903 году выпушчаны ў выданьні «Прыбой» у 1924 г. Гістпартама. Пратакты маюць пры сабе шырокі ўступны артыкул з увагамі тав. П. Н. Лепешынскага.

Рэвалюцыйны зьезд, в дадаткам брашуры ўл. І. Леніна «Крок наперад, два крокі назад» і лісты Паўловіча (П. А. Красікава) можна знайсці апрача таго ў зборніку «Московско-Рабочего»: «Другі зьезд партыі», 1923 г., стар. 127.

Непасрэдна зьезду і разгалосьсям, якія на ім адбыліся, прысьвечана таксама вядомая брашура ўл. Леніна: «Крок наперад, два крокі назад». Брашура па пастаўленых і вырашаных у ёй пытаньнях ня страціла ўсяго таго вялікага значэньня, якое яна мела ў 1903-1904 г. г. (вышла ў верасні 1903 г.) і зараз. Без вывучэньня гэтай брашуры ня можа абыйсьціся ніводзін таварыш, які жадае колькі-небудзь сур'ёзна пазнаёміцца з II-м зьездам. Работа гэта увайшла ў збор твораў ўл. І. Леніна, апрача таго яна неаднокраць выдавалася «ГІЗ'ам» і іншымі выдавецтвамі наасобнай кніжкай.

Надзвычайна каштоўны і дасканала

ла камэнтаваны матэрыял, які адносіцца эпохі расколу, даюць ленынскія зборнікі, што выдаюцца Інстытутам ўл. І. Леніна. Па перыяде, які нас цікавіць, матэрыял ёсьць ва ўсіх выданных да гэтага часу сямі зборніках, прычым ён ахапляе 1900-1904 г. г. У першым зборніку, апрача таго, надрукавана даведка, якая дакладна вызначае дату адкрыцьця і вакрыцьця зьезду. Асабліва багаты матэрыял апублікован у IV, V, VI і VII выпусках.

Вельмі каштоўным матэрыялам гэтага перыяду зьяўляецца ліст Паўловіча (П. А. Красікава) аб 2-м зьездзе РС-ДРП. Ліст гэты апублікован у № 2 ва 1921 год «Пролетарскай Рэвалюцыі». Там-жа можна знайсці ўвагі да гэтага ліста, зробленыя П. Н. Лепешынскім. Ліст гэты, апрача таго, увайшоў у выпушчаны ў 1925 г. у выданьні «Прыбой» гістпартаўскі зборнік: «Як нараджалася партыя бальшавікоў». (Літаратурная палеміка 1903-1904 г. г.).

Вывучэньне 2-га зьезду ня можа, вразумела, ісьці бяз сувязі з тым, што адбывалася ў партыі да зьезду і пасля яго. Разгалосься, узнікшы на 2-м зьездзе, як вядома, ня былі ліквідаваны зьездам. Барацьба паміж бальшавікамі і меншавікамі працягвалася і пасля яго. Яна мела самую непасрэдную сувязь са зьездаўскімі падзеямі. Зборнік: «Як нараджалася партыя бальшавікоў» і мае на мэце пазнаёміць чытачоў з тым, што было пасля зьезду.

У ім перадрукован рад нелегальных дакументаў—брашуры, артыкулы і лісты—якія асьвятляюць сутнасьць барацьбы бальшавізму і меншавізму паміж II-м і III-м зьездамі.

Матэрыял аб 2-м зьездзе, апрача таго, можна знайсці ва ўспамінах раду ўдзельнікаў зьезду. Найбольш каштоўныя і цікавыя з іх: 1) Н. К. Крупскай: «Перад другім зьездам», апублікаваны ў 4-м ленынскім зборніку і ле-ж: «Пасля другога зьезду»,—надрукованы ў № 271 «Правды» за 1925 г. і тое і другое увайшло ва «Успаміны» Надзежды Канстанцінаўны, выпушчаныя выдавецтвам «Правды» і «Ведноты» ў 1927 годзе асобнай кніжкай. 2) Шотмана. «На другім зьездзе партыі».—«Прол. Рэвалюцыі» № 1 ва 1927 год. 3) Стопані. «Напярэдні і пасля II-га зьезду». 4) С. І. Гусева. «II-гі зьезд».—будуць апублікованы ў № 6-7 за 1928 г. «Прол. Револ.».

Рад вынаўшых за апошнія гады межураў: 1) Лепешынскага: «На павароце», 2) Пятніцкага: «Заліскі бальшавіка», Лядова: «З гісторыі партыі напярэдні і ў гады першай рэвалюцыі», 4) Лявіцкага В. (В. Цэдэрбаума): «За чэцьці века», том I, ч. II—1901-1903 г. г.—таксама даюць цікавы матэрыял аб II-м зьездзе.

З пачулярнай літаратуры, прысьвечанай спецыяльна другому зьезду, можна паказаць на кніжку П. І. Лепешынскага: «II-гі зьезд партыі»—2-е выданьне, Харкаў. «Пролетары», 1925 г.

Апрача таго, другому зьезду і наотулі эпохе расколу прысьвечаны наасобныя разьдзелы падручнікаў на гісторыі партыі.

Найбольш цікавы матэрыял даюць нарысы на гісторыі Фесі(б), складзеныя Е. Яраслаўскім, Крамольнікым Рымкіным і Ольбавым, пад

НАВУКА І ТЭХНІКА

Аўтамабіль, які кіруецца па радыё

Немецкі аўтамабільны завод «Опель», які пабудаваў нядаўна так называеўшы аўтамабіль-ракету, прадмастравалі толькі што аўтамашыну, якая рухецца бяз шофера і пасажыраў, якая ўсе манэўры—пуск у рух, паскарэньне руху, навароты, пераключэньне хуткасьці, адліход—выконвае пры дапамозе тон-

кошт новых підприємств вылічан у 10.150.000 р., а ў ліх у 1928-29 годзе павяліча быць выдаткавана 6.214.000 руб. Праграма прадугледжвае таксама затыры на жылбудаўніцтва, на практыкі і досведы. Барышт-максимум 1928-29 г. разлічаны ў разьмеры 22.817.000 р.

Беларусь на чужаземных выстаўках

Беларусь добра прадстаўлена на выстаўках друку ў Кельне і на выстаўках народнае аховы адароў у Празе, якая закрылася ў чэрвені месяца. Як адзначаюць у ВОКС'е, Беларусь прымала актыўны ўдзел у праскай выстаўцы прысаўшы багатую калекцыю сваіх экспанатаў на нацыянальнай мове.

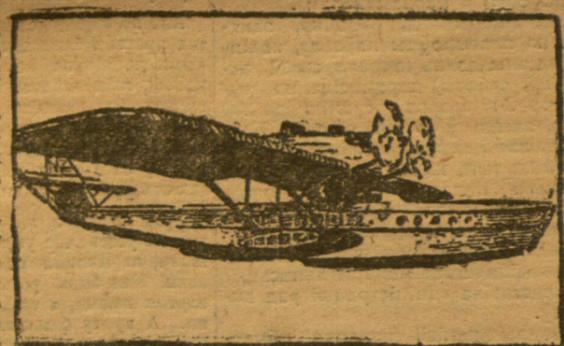
Нажал, ніводнага экспаната з БССР ня было на міжнародным фотосалоне ў Японіі, дзе выступленне савецкіх фатографіаў дало бліскучы вынікі і прыцягнула агульную ўвагу. Посьпех савецкай фатографіі выклікаў рад запрашэнняў ад фотавыставак, што арганізуюцца заграніцай. ВОКС зараз рыхтуецца да арганізацыі савецкіх аддзелаў на фотавыстаўках у Парыжы, Польшчы, Канадзе. Да гэтых выставак будучы прыцягнуты нацыянальныя рэспублікі СССР. Выстаўкі адкрываюцца восенню бягучага году і для надрыхтоўкі маецца некалькі месяцаў. Фатографам Беларусі, прафэсійналіам і аматарам, трэба вывіць ініцыятыву і, не чакаючы афіцыйных паведамленняў в центру, пачаць ужо зараз рыхтаваць экспанаты. Ёсць магчымасць пазнаёміць вельмі шмат грамадзкасць з бытам Беларусі, мясцовай прыроды, дасягненнямі БССР і г. д. Рыхтавацца вадаля трэба яшчэ за тым, што для чужаземных выставак патрэбны экспанаты асабліва высокае якасці.

най апараты, што прыносяць у рух навокалі рэлігійнамі, якія перадаюцца са стаянці кіраўніцтва аўтамабілем і прызмакца на ўможае на аўтамабілі рамачную аяты.

Усе гадзі стаянці машына выконвае з аўтаматчнай хугласцю.

На малюнку радыё аўтамабіля у тым выглядзе, у якім ён паказаны на апошняй Кельнскай выстаўцы друку.

Лётаючы баркас

Нямецкі авіяваод „Дорнір“ набудаваў новы вялікі гідраварыянт („Дорнір Сулер Вал“) для пералёту праз акіяны, пасажырская кабіна якога, зьмешчаная ў пабудаваным у выглядзе морскага баркасу корпусе, змяшчае 20 чалавек. Тэжкага роду апараты, які ўладае вялікай плавучасцю, на страшна аварыя на моры, бо на баркасе, які можа адлучыць ад крмляў апарату, лёгка пратрымацца да прыбыцця надтрыманьня або дабрацца да берагу.

Акруговая нарада па народнай асьвеце

Закончылася Менская акруговая нарада райных і акруговых інспектараў народнай асьветы і загадчыкаў 7-гадовах школ, прысьвечаная, палюўным чынам, падвадзеньню вынікаў скончанага навучнага году. З дакладаў в месці выявілася, што значная колькасць дзяцей сямлі-беднякоў на вёсцы і рабочыя у горадзе кідае школы на працягу году з прычыны дрэнных сямейных умоў (матэр'яльная незабеспечанасць, адсутнасць абутку і г. д.). Да тэй-жа прычыне значная колькасць дзяцей пакідаеца на друі год: у горадзе—10 проц., на вёсцы—да 20 проц. У сямігодных школах да 7-ай групы даходзіць параўнаўча малы працент вучніў дзяцей беднаты і рабочых. Пастаноўлена арганізаваць дапамогу дзецям беднаты ў вучэбных занятках шляхам утварэння шурткаў дапамогі з удзелам настаўніцтва і вучніў. Народа лічыць магчымым з наступнага году ўвесці ўсеагульнае абавязковае навучанне для дзуж школьных узростаў (8 і 9 год).

членаў бюро ячэек Асоваіхіму і жанчын—членаў стралковых і хэмічных гурткаў.

На павестьці дня: даклад тав. Грынэва аб хэмічнай абароне краіны і далейшы ўдзел жанчын у рабоце Асоваіхіму.

— У сараду, 27-га чэрвеня г. г., а 7 гадзіне ўвечары ў памяшканьні дому працэсвенты адбудзена чарговы дэлегаткі сход гарраёну ўсіх трох груп.

Яўка дэлегатаў абавязкова, — У чацьвер, 28-га чэрвеня, а 7 гадзі увечары ў памяшканьні гаррайкому адбудзена пашыраны пленум райкому сумесна з сакратарамі ячэек і старшынямі выкон. бюро шэфтаварыства.

У парадку дня: даклад фракцыі райпраўленьня шэфтаварыства аб працы ў вёсцы, зацьварджэне пляну РК на чэрвень-кастрычнік г. г., прымё і перавод у члены партыі, бягучыя справы.

Яўка сакратароў яч. і старшынь выкон. бюро-партыйнаў — абавязкова.

Запрашаюцца таксама прадстаўнікі фракцыі прафарганізацый раёну.

— Даводзіцца да ведама, што 1-VII адбудзена сход польскай моладзі г. Менску з наступным парадкам дня: Вынікі зьездаў ЛКСМ і і інфармацыя работы клубу. Сход адбудзецца ў памяшканьні кл. Розы Люксембург, а 7 гадзі увеч.

Папраўка

У артыкуле „Узброеныя сілы Польшчы“ („Зьвязда“ № 145) па тэхнічным недагледзе дапушчана памылка: замест 450-500 самалётаў надрукавана 450 тыс.

кі сартроўкам веморнаму, саўгасу, с.-г. кааперацыі і камітэту салінскай узвамадапамогі ачышчана 6.374,6 тон насення. Акрамя гэтага, 572,4 тон яравога насення было пратручана для ачысткі яго ад галаўні. Разьмеркавана было с.-г. ма-

НАЦПАЛІТКА ў МЕНШЧЫНЕ

На чарговым пасаджэньні нацкамісіі, якое адбылося 23 чэрвеня пад старшынствам тав. Сташўскага, было васлухан даклад старшыні менскай акругнацкамісіі тав. Нахільніцкага аб ажыццэўленьні нацпаліткі па Менскай акрузе. Вось што дасягнута ў гэтай галіне.

Ва ўсе выбарчыя органы ў дастатковай меры ўцягнуты нацменшасці акругі. Апараты ўсіх устаноў акругі таксама забяспечаны прадстаўнікамі ўсіх нацыянальнасцяў і прыстасаваны да абслугоўваньня насельніцтва на роднай мове. Слаба забяспечаны працаўнікамі, якія ведалі б яўрэйскую мову, апараты чыгуначных і паштоваў устаноў.

Па акрузе прадуе 6 нацсаветаў з іх: 4 польскіх і 2 яўрэйскіх. Амаль ва ўсіх нацсаветах глядаецца вялікі актыўны ўдзел насельніцтва ў савецкім будаўніцтве. Міжнацыянальна варажасць у нацсаветах у большасці зьнішчана. Наглядаецца вялікая клясавая сьведомасць беднаты.

Значна ўзмацнілася культурная праца па акрузе і асабліва сярод нацменшасцяў. З агульнага ліку 908 школ: 4-х годак беларускіх—793, яўрэйскіх—26, польскіх—48, беларускіх (в' польскай мовай, як прадметам)—40 і расійскіх—1. 7-мі годак: беларускіх—41, яўрэйскіх—

плошчы 125 гектараў.

Такім чынам, асноўная дырэктыва даная пленумам АК КП(б)В і пленумам акрывыканому, амаль палкам выканана.

А. Б.

18, польскіх—5, расійскіх—8. Ёсць 18 нацдамоў, 69 хат-чыталень, з якіх 58 агульных, 5 польскіх, 4 беларуска-польскіх і 1 яўрэйская.

У Менску в 20 клубаў: 3 яўрэйскія і 1 польска-літоўскі. Такі лік культурна-асветных устаноў для нацменшасцяў ня можа поўнасьцю іх абслужыць, акрамя таго клубы не прыстасавалі сваёй працы да абслугоўваньня кожнай нацыянальнасці на роднай мове.

У сакавіку насельніцтва акругі выпісала газет: 4.870 экз. „Зьвязда“, 2271 экз. „Савецкай Беларусі“, 4.000 — „Рабочае“, 2.721 — „Акцябра“, 1496 — „Оркі“, 12848 — „Беларускай Вёскі“ і 4.079 экз. — „Чырвонай Зьмены“.

З агульнага ліку 97 лікпунктаў у г. Менску налічваецца: беларускіх—8, яўрэйскіх—10, расійскіх—79. З агульнага ліку 29 школ дарослых: 14—беларускіх, 12—яўрэйскіх і 3 польскіх.

За ўвесь час па Менскай акрузе арганізавана 23 яўрэйскіх с.-г. калектываў і 1 камуна з агульнай плошчай зямлі ў 2.460 гектараў, 5 пасадкаў на плошчы 266 гектараў і 11 пасадкаў яўрэйска-беларускіх на плошчы 1.227 гектараў. У арцелях упарадкавана 648 душ яўрэйскага насельніцтва. У большасці яўрэйскія арцелі вядуць інтэнсыўную гаспадарку. У Крым за ўвесь час пераселена 187 сем'яў.

У пачатку ліпеня г. г. у „Правде“ (в магчыма і пасообным выданьнем) будучы надрукаваны тэзісы да 2-га зьезда РК-ДРП, складзеныя Гістартам ЦК УсеКП(б) і Агітпромам ЦК УсеКП(б).

Зразумела, пералічаныя работы на вычэрпываюць усю літаратуру нава матар'ялу, які прысьвечан гэтай эпохе. Гэта, між іншым, і не ўваходзіла ў нашу задачу, аднак, асноўныя крыніцы тут вызначаны. Застаецца толькі рэкамэндаваць яшчэ „Іскру“, якая выходзіла ў тым гады, звыш 30 нумароў якой перавыдана Гістартам зараз. Вышлі I, II, III і IV выпускі ў бліжэйшы час выходзіць V і VI (апошні) выпускі гэтага каштоўнейшага выданьня—непасрэдна аьсадаўскаму перыяду прысьвечаны №№ 24-30, якія ўвайшлі ў IV выпуск.

А.

Земляўпарадкавана 25 сем'яў цыганоў на плошчы зямлі ў 192 гектараў.

Апараты савецкіх устаноў паступова сталі пераходзіць на беларускую мову і зараз усе аддзелы і часткі, непасрэдна надпарадкаваныя акрывыканому, беларусізаваны амаль на 100 проц. Слабей стаіць справа ў медыцынскіх і гаспадарчых установах і аўсім слаба ва ўстановах чыгуныкі. Па некаторых трэстах беларусізацыя пачынае толькі ўжараняцца.

Адказны рэдактар
Лв. АСЬМОЎ

Тэатр і кіно

ДЕТНИЙ ТЕАТР „Профтер“
Четверг, 28 июня — ПРОЩАЛЬНЫЙ СПЕКТАКЛЬ „ЛУНА СЛЕВА“
Начало в 8 час. веч. Билеты в раб. наосе.

Кіно-тэатр „Культура“
Грандыёзны мастацкі фільм па рамане Фэрдынанда Дашэна „ПРАКАЖЭННАЯ“
Пачатак а 8 гадзіне.

Кіно „Чырвоная Зорка“
3 аўторка, 26 чэрвеня нямецкі балет „Жонка статс-сакратара“
У 8 частках. Пачатак а 7 гадзі. 15 мін.

Кіно „ПРАЛІТАРЫ“
ПАТ І ПАТАШОН у замежнай намоды.
„Кар'ера танцоркі“
Чарговая пастаноўка ВАР'ЕТЭ.

Кіно „Інтэрнацыянал“
3 аўторка, 26 чэрвеня
„Сынабар“
3-а апошняя сэр'я. Пачатак а 7 гадзіне.

Да 1-га ліпеня з асталося толькі 4 дні

Пасьпяшэцца падпісацца на 2-ое ПАЎГОДЗЬДЗЭ

—) на старэйшую ў Беларусі газету —

ЗЬВЯЗДА

Орган ЦК КП(б) Беларусі і Менскага АК КП(б)Б

УМОВЫ ПАДПІСКІ: на 1 м-ц — 90 кап. | на 6 м-цаў — 5 руб. —
„ 3 „ 2 р. 60 кап. | „ год . . — 9 „ 75 н.

Газета „Зьвязда“ дае сваім падпісч. дадаткам Канторай газеты „Зьвязда“ прымаецца падпіска на часопісь „ПОЛЫМЯ“
Падпісаньне: на год — 10 руб., на 6 мес. — 5 руб., на 3 мес. — 2 руб. 50 кап.

Падпіска ПРЫМАЎІЦА:
У МЕНСКУ: галоўнай к-рай газ. „ЗЬВЯЗДА“ — Савецкая, № 63, 3-лі паверх, тэл. 7-81, штодзённая ад 9-3 гадзі, упоўнаважанымі галоўнай канторы і раьноочынікамі газеты.
У ПРАВІНЦЫ: аддзяленьнямі выдавецтваў „Ізвестыя“ і „Правда“, аддзяленьнямі Белдзяржвыдавства, упоўнаважанымі галоўнай канторы і ўсімі паштова-тэлеграфіямі канторамі.

Прыймо абвестак у чарговы нумар газеты адбываецца да 2-ое гадзіны дня

Кошт публікацыі аб сказаваньні шлюбу **3 руб.**

ЗАОЧНЫЕ КУРСЫ

Бухгалтерия, калькуляции и статистики

Продолжительность курса — 8 МЕСЯЦЕВ.
Поступать на курсы можно в любой месяц года.
Принимаются лица с образованием не ниже 4 гр. семилетки.
ОКОНЧИВШИМ КУРСЫ ВЫДАЮТСЯ СВИДЕТЕЛЬСТВА.
Плата за первый месяц 5 руб., а за остальные по 4 руб. в месяц
ВНОСИТСЯ В НАЧАЛЕ КАЖДОГО МЕСЯЦА ВПЕРЕД по адресу: Минск, Всекобанк, тек. счет № 632.
Подобл. условия выслаются за 2 восьмикопеечные марки. С запросами обращаться: Минск, Всекобанк, заочным курсам.

Згубленыя і ўкрадзеныя наступныя дакуманты лічыць несапраўднымі:

А сабовая кніжка Маврына Д. Г., выд. Менавешчанамат. 2446	Вучотная конская кніжка Бельма А. С., выд. Заслаўск. РВК. 2467
Членскі білет Маврына Д. Г., выд. саюзам будаўнікоў. 2447	Беспрац. кніжка Карловіч Р. Ф., выд. Менастрахаскай. 2469
Метрычная выпіс Маврынай В. К., выд. Мена. ЗАГС'ам. 2448	Канспрац. кніжка МЦРК Драздоўскага. К. А. 2470
Канспрац. кніжка Дэйфт Т. А., выд. МЦРК. 2468	А сабовая вайсковая кніжка Страніка Ф. Е., выд. Заслаўскім РВК. 2471
Канспрац. кніжка Ноем Т. Г., выд. МЦРК. 2450	Вучотна-конская кніжка Валянцускага С. Я., выд. Астрашчыцка-Гаразвель. РВК. 2472
Вучотная конская кніжка Васілеўскага А. І. 2451	Пашпарт Бохана М. М., выд. Заслаўск. РВК. 2473
Метрыка на імя Рымкінай С. М. 2452	Сіржавая картка Бохана М. М., выд. Менскай біржай працы. 2474
Членскі білет № 6-4720 Оверова Д. Е., выд. саюзам будаўнікоў. 2453	Канспрац. кніжка Лачвіцкага І. К., выд. МЦРК. 2475
Канспрац. кніжка МЦРК Гольсберг Н. Г. 2454	Пашпарт Пашкоўскай К. І., выд. Менскай міліцыі. 2476
Канспрац. кніжка МЦРК Окавай Ф. І. 2455	А сабовая кніжка Батырава А. А., выд. Менавешчанамат. 2477
Службов. кніжка № 2216 Крэмера О. Л., выд. Менакравенкамат. 2456	Сіржавая картка Батырава А. А., выд. Менскай біржай працы. 2478
Метрыка на імя Гельберг Р. А. 2457	Лекцыйна кніжка Батырава А. А., выд. Менастрахаскай. 2479
Канспрац. кніжка № 21270 Фукса Г. Б., выд. МЦРК. 2458	Лаводка ва атрымальнае дапамогі, выд. Менскай біржай працы на імя Батырава А. А. 2480
Членскі білет Багдановіча В. І., выд. саюзам гарбароў. 2459	
Вучотная картка Несьняровіча Т. М., выд. Бярэвінскім РВК, і тады Ісэ-белу Пагоскай распрацоўкі на 5 р. 50к. 2460	
Лекцыйна кніжка Партасенак П. І., выд. Менастрахаскай. 2461	
Пашпарт Красінскай Х. М., выд. Менскай міліцыі. 2462	
Канспрацыйная кніжка Салко І. І., выд. ТСТ. Зах. чыг. 2463	
Камсамольскі білет № 35264 Сейфэра М. П., выд. Менавешчанамат. ЛКСМБ 2464	
Чырвонаяармейская кніжка Анула В. І., выд. Менскім ваяскамат. 2465	
Канспрац. кніжка Пурбіновіча П. І., выд. МЦРК. 2466	

ПРАДАЮЦЦА

старыя газеты, папяровы зрыў і макулятура.

Зварачацца ў Галоўную Кантору газ. „Зьвязда“, Савецкая, 63.